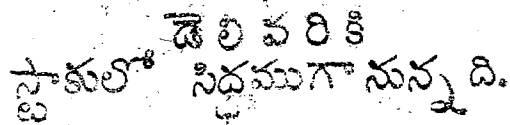

చెన్న పట్టణము 1921 వ సం॥రం జనవరినెల 15 తేది శనివారము { No. 237
 రా. ద్రి నా మ స ం వ త్స ర పు వ్య మా న శు ద్ధ ప ష్టి =. { నంచిత ౨౩౭

శ్రీ నామమహా ప్రసిద్ధి కల్పనవి.
 తిలక నిధి కమల నామమహా మాత
 మా అమృతాంబుజమును పాడి
 నంత మా కృపానందమును,
 మోక్షమును 0-10-0 ఆరూపము.

54-13 0-12-0.

శబ్దం 1-8 0-6-0

સદી 1-8 0-2-0

ಬೆಂಗಳೂರು - ೨೬/೧೨/೭೭

సెం. 9 సెకండు లైన బీచ్, మదరాసు.

[illegible]

త్యరణదూడు.
ఆరదు ముందుగా
పంపవలెను

ఇందు వీర, కాశీ, పాఠ్య పాఠశాలకాది విశిష్టావస్థానములు మొత్తం 40 కలవు. ప్రతి పాఠశాలకు, ప్రతి పాఠశాలకు జననయాహుతులను చదివి వినిపించ దగినది. తెలి వుండు. అంతే అవసరం. వీర కాశీ ప్రాంతం. 2-0-0, అట్టప్రాంతం 2-4-0. పోస్ట్ వీర. జరిగినాడు:- అంతే అవసరం కాశీ ప్రాంతం, 7, అంతే అవసరం ముద్రా.

అన్యతాంజనం డిపోవూ? డోషధాలయమునందు అన్యతాంజనం తామరతయిలం మోహినితయిలం
దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాని ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి.
కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగును కోరినచో తక్షణం పంపెదము.

మదరాసు అందునదరకామరాటా రైల్వేకంపెని, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు.

1921-వ సంవత్సరము జనవరినెల 15-వ తేది శనివారము మొదలుకొని బండ్లు చివరస్టేషనులకు చేరునట్టియు అచ్చటినుండి బయలుదేరునట్టియు కాలపరిమాయమునందు ఈ క్రింద తెలుపబడిన మాత్రములు చేయబడును.

పూర్వోత్తరదిక్కు లైను (N. E. Line)

నెం 1 రు కలకత్తా మెయిలు బండి మద్రాసు నుండి రాత్రి 7-15 నిమిషములకు బయలు 7 గంటలకే బయలుదేరి, యిప్పటి ప్రకారము ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై కోపూరు స్టేషనువద్ద నిలిచి, వాల్తేరుకు కలుగు 1 గంటకు పోవును.

నెం 31 రు, కాకినాడ ప్యాసంజరుబండి మదరాసునుండి ఉదయము 7 గంటల 40 నిమిషములకు బయలుదేరి బెజవాడ రాత్రి 10 గంటల 40 నిమిషములకు చేరి, అచ్చటనే నిలిచిపోవును.

నెం 33 రు, క్రొత్త కాకినాడ ప్యాసంజరు బండి బెజవాడనుండి సాయంత్రము 4 గంటల 10 నిమిషములకు బయలుదేరి కాకినాడుకు రాత్రి 10 గంటల 55 నిమిషములకు చేరును.

నెం 35 రు, విశాఖపట్నము ప్యాసంజరు బండి తుని నుండి బయలుదేరుటకు బయలు రాజమహేంద్రవరము నుండియే ఉదయము 5 గంటల 15 నిమిషములకు బయలుదేరి విశాఖపట్నము కలుగు 11 గంటల 50 నిమిషములకు చేరును.

నెం 2 రు, కలకత్తా మెయిలుబండి వాల్తేరు నుండి ఇక్కటి ప్రకారమే మధ్యాహ్నము 2 గంటల 45 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు ఉదయం 10 గంటల 10 నిమిషములకు బయలు 9 గంటల 25 నిమిషములకు చేరును. అది వేటపాళెము, సూరూరుపేట స్టేషను లందు ఆగను. అయితే ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై కోపూరు నందు మాత్రము ఆగను.

నెం 10 రు, వాల్తేరు ప్యాసంజరుబండి విశాఖ పట్నమునుండి ఉదయము 6 గంటల 5 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసుకు మరుసటి ఉదయము 8 గంటల 10 నిమిషములకు చేరును.

నెం 36 రు, తుని ప్యాసంజరుబండి విశాఖ పట్నమునుండి సాయంత్రము 4 గంటల 50 నిమిషములకు బయలుదేరి ఎచ్చటను ఆగక నేరుగా రాజమహేంద్రవరము రాత్రి 11 గంటల 10 నిమిషములకు చేరును.

నెం 34 రు, కాకినాడ - నిడదవూరు ప్యాసంజరుబండి కాకినాడునుండి ఉదయము 7 గంటల 5 నిమిషములకు బయలు 6 గంటల 10 నిమిషములకే బయలుదేరి ఎచ్చటను ఆగక నేరుగా బెజవాడ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు చేరును.

నెం 32 రు, కాకినాడ ప్యాసంజరు బండి కాకినాడునుండియే బయలుదేరుటకు బయలు బెజవాడనుండి ఉదయము 5 గంటల 45 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు రాత్రి 8 గంటల 15 నిమిషములకు చేరును.

కాకినాడ - బెజవాడ స్టేషనులకు మధ్యపోవుచుండిన నెం 31, 32 రుల ప్యాసంజరు బండ్లు రద్దుచేయబడును.

నైరుతి దిక్కు లైను (S. W. Line)

నెం 7 రు, బెంగళూరు మెయిలు బండి కోలింగపూరు స్టేషనువద్ద కూడ ఆగను.

మద్రాసునుండి జోలార్పేటకుపోవు నెం 19 రు ప్యాసంజరు బండి రద్దుచేయబడును.

ఈ బండి జోలార్పేటనుండి ఉదయము 5 గంటల 20 నిమిషములకు బయలుదేరి బెంగళూరు కలుగు 10 గంటల 50 నిమిషములకు చేరును. మద్రాసునుండి అర్కోణము పోవునట్టి నెం 37 రు ప్యాసంజరుబండి యీబండికి బదులుగా నుండును.

(See N. W. Line below)

(వశ్యమోత్తర లైను క్రింద చూడు)

నెం 20 రు, ప్యాసంజరు బండి బెంగళూరు నుండి సాయంత్రము 5 గంటల 30 నిమిషములకు బయలుదేరి జోలార్పేట రాత్రి 10 గంటల 35 నిమిషములకు చేరి, అచ్చటనే ఆగిపోవును. అది జోలార్పేటనుండి మద్రాసుకు పోవుట రద్దు చేయబడినది.

అయితే నెం 38 రు ప్యాసంజరు బండి దీనికి బదులు అర్కోణమునుండి మద్రాసుకు పోవును.

(Vide N. W. Line Below)

(వశ్యమోత్తర లైను క్రింద చూడు)

బెంగళూరు సిటి, పొంగుపేట స్టేషనులకు మధ్యపోవుదుండు నట్టి నెం 45, 46 రుల ప్యాసంజరుబండ్లు రద్దుచేయబడినవి. అయితే 19, 20 నెంబరుల బండ్లు వాటికి బదులుగా పోవును.

పొంగుపేటకును మారికొప్పమునకును మధ్య పోవు చున్నట్టి నెం 181, 169, 162, 164 రుల ప్యాసంజరుబండ్లు రద్దుచేయబడినవి.

వశ్యమోత్తర లైను (N. W. Line)

నెం 37 రు బండి మద్రాసు నుండి రాత్రి 9 గంటల 45 నిమిషములకు ప్యాసంజరుతో బయలుదేరి అర్కోణము 12 గంటల 35 నిమిషములకు చేరును. అర్కోణమునుండి రైచూరు మిక్సెడ్ బండి అను పేరుతో యిక్కడ పోవుచున్న కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును.

ఇక్కడ అర్కోణమునకు రాత్రి 2 గంటల 20 నిమిషములకు వచ్చుచున్న నెం 38 రు మిక్సెడ్ బండి 2 గంటల 50 నిమిషములకు ప్యాసంజరు బండి అను పేరుతో బయలుదేరి మద్రాసు ఉదయము 5 గంటల 35 నిమిషములకు చేరును.

1921-వ సంవత్సరము జనవరినెల 15-వ తేది నుండి అమెరికాలో నున్న కార్యనిర్వాహక క్రమము దెలుపునట్టి ప్రతులు ఆంగ్లభాషలోను, దేశభాషలోను అన్ని స్టేషనులకు వంపబడినవి. ప్రతి స్టేషనులోను స్పష్టముగా కనుబడు స్థలములో అంటించబడును.

జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన రోమనాశని

3 బిల్లులు గల పెట్టె 1-కి రూ 1-0-0లు

పోస్టుఖర్చులు, ప్యాకింగు ప్రత్యేకము.

Samson & Co, Triplicane, Madras.

1921వ సం॥రపు క్యాలెండరు

చిత్రమైనరంగులతో ముద్రించబడినది.

ఎయిరిస్ అను దొరసాని యొక్క - సుందరమైన బొమ్మ. 1921 క్యాలెండరు.	0-8-0
పోస్టేజీ 2. 5. చార్జీ సహా.	0-11-0
‘బెండ్రు మిమోరియల్’ అను బహు అంకమైన దొరసాని పటము 1921 క్యాలెండరు.	0-8-0
పోస్టేజీ 2. 5. చార్జీ సహా.	0-11-0
వైరెడును లేదా పోస్టేజీ 2. 5. చార్జీ సహా రు.	1-4-0
వెలలకు పోస్టు బిల్లులు వంపించిన నిబంధన పోస్టులో వంపబడును.	

గిరి ప్రదర్శు, స్టేషనరీ, ట్రెస్టికేసు, మద్రాసు.

నిఖిలభారత వర్షియాయుర్వేద

విద్యాపీఠపరీక్షలు

విద్యాపీఠపరీక్షకు రావోపు మార్కులలో జరుగబడును.

పరీక్షా ప్రశ్నకలము.

1. ఆయుర్వేదాచార్య పరీక్షకు రూ 10
2. ఆయుర్వేద నికారక " " 5
3. భిక్ష " " 3

వై. కే. పాఠశాల పరీక్షలందు చిత్రకళములు నం స్క్రూకళావల్ల ప్రాయశఃమును. భిక్షపరీక్షకు మాత్రము చిత్రకళములు విద్యార్థులు తేలికగానే వ్రాసవచ్చును.

జరిపండికన్న ఎక్కువసంఖ్యగల పరీక్షార్థులకు ప్రత్యేకము పరీక్షా కేంద్రముగ నిర్దేశించబడును. ఈ నియమము వంపబడు దరఖాస్తులు 1921-వ సం॥ జనవరినెల 15-వ తారీఖులోగా విద్యాపీఠమునకు అందబడవలయును.

పరీక్షలకై దరఖాస్తులు రావోపు 1921 వ సం॥ జనవరి 31వ తారీఖులోగా విద్యాపీఠ కార్యాలయమునకు వంపు కోరబడును. జనవరినెల 31వ తారీఖు వైగా వంపబడు దరఖాస్తులు స్వీకరింపబడవు.

ఇతరవిషయములు తెలియఁగోడవారు ముద్రితగాని (కానీ తెలిసికొనవచ్చును.

చివరము:- మంత్రి. ఆయుర్వేద కార్యాలయము, 17, కచ్చేరీ రోడ్డు, మైలాపూరు, మద్రాసు.

మదనకామేశ్వరలేహ్యము

యిది మిక్కిలి పీకవృద్ధికి, కాతువుద్ధికి, బలమునకు, కలిగించుటలో శ్రేష్టమయినది. మేనాము, అశుశ్లష్ణము, నికార్, కుక్కనష్టము, అతిమాత్రము, మొదలగువాటిని హరించి మంచితఁగొలిపి, పిర్వవస్తువునకు, కామగుణమును, యౌవన సంతోషమును, సంశయము కలిగించును, 3 దర్భిలు చాలును 20 ఈ. దర్భి రు 1-4-0 ని. 5 0-8-0. రోజుపుత్తలలేహ్యము మలబద్ధమును పోగొట్టును. ద 1-కి రు 10 ని. 5. అ. 5. శి. 5. అందుకంపెని, ఆయుర్వేదసమాజం.

(2876) పెరిదేపే, నెల్లూరు జిల్లా, (Via) ఒంగోలు.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి

(547) నెక్యూరటీకేసు (1437)

స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు

ప్రతి 1-కి రూ 0-14-0.

పండిత మదనమోహన మాళవ్య

గారి జీవితము, పంజాబు అల్లరి

ప్రతి 1-కి రూ 0-8-0.

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,

293, ఎస్. ప్లస్ డి, చెన్నపురి. ఈ.

కంతి అడ్రెస్సు:- వావిళ్ల, మదరాసు.

౧౯౨౧ క్యాలెండరు ౧౯౨౧

అకెలుసహా ఆంధ్రమున వేయబడి గాంధీ గారి వటముతో అలంకరింపబడి హిందువుల వండుగలన్నియు వ్రాయబడిన క్యాలెండరు ౦-౨-౦ వంపినవారికి పోస్టుఖర్చు మేమే భరించి వంపెదము. 0-2-6 వంపించినవారికి చుర్రుతినామ సం॥ర వంపాంగము సహా వంపబడును.

స్వదేశీ సామానుల అంగడి,

రంగనాయకులపేట, నెల్లూరు.

అచ్చులోనున్నది త్వరపడు!

తిలకమహారాజ నాటకము

ఇదిపది యంకముల మహానాటకము శ్రీకృష్ణభారత (గంధర్వ కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తికాశ్రమి) ప్రణీతము. ఇందు లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలక జీవితమును వారా సరింపిరిన మహాకార్యములను, వారు చేసినవిధిని కొరకు వడిన కష్టములను, సర్వసంరంజకముగా వర్ణించబడియున్నది. దీని నెల రూ 1-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వలయువాడు కవి రాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తికాశ్రమిగారు రాజమండ్రి అది వ్రాయవలెను.

రౌద్రసంగీత పుష్ప శు ౬, శనివారము

దుప్రప్తి

(వేదురుమూడి శేషగిరి రావు గారు.)

చాచు లావణ్య సౌందర్య సౌఖ్యమార్గ
యావనవిలాసభా శురయైన పాలితి
సరససంగీత సాహిత్య కాస్త్ర నిపుణ
వివయ విజ్ఞానధన్యమై వెలయు వెలది
మృదుమధుర వాగ్విలాస యా ముద్దు గుమ్మ
అర్చ్య సంసేవనాన క్త, హరిపదాబ్జ
ధ్యానదింతక సురజ విధాన నిరత
సకల రాజ్యాంగ సంఘ సంస్కరణ ముఖ్య
వివిధరీతిక వివయముల్వినగఁ దెలియ
చర్చ సలుపంగలిన చాచకళ్య
మలకరమౌన్న ముద్దియ, సులలితముగ
తనదు ప్రేమకు నిలయమై దనరునట్టి
అమల నను రూపవరు గోరి యతిముదమున
కాపురముచేయ భాగ్యంబు గాంచదయ్యె.
విధి విహితమైన వెండిలి వెలయకున్న
బొడగొనినట్టి భవగ్రూడి కూర్మిగూడల
సౌఖ్యపడు భాగ్యమైన నాచానగనదె.
తనకు సమ్మతిలేకున్న, మనసు కుదుర
కున్న, తోగార్చి దాచామృతమున్న గాని
రేయిబుర లెల్లవలె దాయనమృ
రూప యావనగుణ పీనారా పురుషుల
కల్ల ప్రేమల రంజించుగలియె కలిగ !!

చాచు కీర్తిమందు వసంతమైన,
యావనము సన్నమైన, నీ యా ర్చివిడదు.
బడలిక తొలంగ నిద్రించు ప్రాప్తిలేదు.
వాంఛదీరగ భుజియించు వ్యవధిలేదు.
ఎల్లవలెనె లేచు నెనదొయ్యెగఁడు
తప్పదాగిన సరకుడు తరుణి నేవ.
పాత్రధారికి నటనమావశ్యకంబు.
తేని దుఃఖము కినుకయూ లేనిప్రేమ
రంగనీమనుమాత్రమే పొంగిపారలు.
నాటకాంతముతో తీరునటునిరాధ.
అట్టి విరలియు లేద! యీ యంగనలకు
నిరతమును మాయనునటింప నేర్వవలయు
వేళ్ళకున్న దె భువి సౌఖ్యలేకమైన
లేదు. ముమ్మాటికిని, లేదు. లేదు. లేదు.

సాధ్యులై యుండవాలిన సతుల నిలుల
చారకాంత లటంచును పారద్రోలి
సంఘమిథూర దుప్రప్తి సంఘటించె
నెట్లు పాపవిమోచన మింకకలుగు?
దేశమాతరనూజులదె స గనుండు
వనటగుందుచు, కన్నీరు వరదవార
అలమటించుచు సున్నార లార్చి బృంగి
ఇట్టి దుప్రప్తి కెడలాననేకఁ జెంది
తింబిలక సంతసించుకే చెలియలకుట!

మానవలికి నమూల్యమామాన ధనము
మహిని ప్రాణాధికంబగు మానధనము
మాచి మాచిత్యజంతుర నుదతులకుట !!
సంఘమేగద! సోదరి సమితి నిలుల
వైక్రమి వృత్తి పార్థసె సాహసమున!
ఒక్కరొక్క యొక్క వంకమా? లెక్కలేని
వంకములకెట్టి దుప్రప్తి వచ్చెనయ్యె!

చిరుత ప్రాయమునుండియు దురితవతుల
గోష్ఠియేగాని, యెత్తను గోష్ఠిలేదు.
వంచనమేగాని సన్నీతి వర్తనంబు
గరువకొక్కరు. వారల గలియె కేమి?
* * * * *
ఈయనర్థంబు తొలగుట లెట్లులింక?
రక్షకు డెవండు భరణి నరక్షితులకు
హరి దయాపరు దాతఁడే యరయుగాక.
యబలను నిట్లు సహార్థ మందు నడువ
పూనకుండుటయేగాక బుద్ధితేక
భోగినుల జేయజూతురు భోగులైన
ధనికులు-దురాశులను జూపి దారుణముగ.
తన వివానిగ నొక కేళ్య దనరుకున్న
పరువులేదంట! యెంత దౌర్భాగ్యమకట !!

తిరుపతి కవిరత్నము

వేటూరి - ప్రభాకరశాస్త్రి గారు.

చ. పరిణతపాండితీబల, మభంగు రధారణ, మాధురీపరి
శుభిర కవిరత్నముం గలిగి శుభ్రయశంబు గడించుకొన్న మా
తిరుపతిశాస్త్రి సత్కవిగతిం చె నేయాంధ్రవంశవృక్షానికిక
స్థిరతర కావ్యభూషణ విశేష పరిష్కరియ తితిపాయెనే?
య. సపుమై కవిమోదముపులిల నానావృత్తితార్థమూర్
పదిధానోపమ మైనధారణను సంభాషించి యూహించియ
వ్యవధానంబుగ నవ్యకల్పనలఁ దియ్యుంబల్కులం దీర్చుమి
యవధానంబులుగాంచుభాగ్యమితలేదామాకు; విద్యర్థిపీ
డి. బుద్ధ చరిత్రముక మనముపుట్టి పరించుచునుండు, నందుజ్ఞా
నోద్ధతుడెల్ల బుద్ధుడొకయు క్రిని ఋత్రవివాళదుఃఖితక
వృద్ధుడ జేర్చుకట్టన ప్రవించిన తిరుపతిశాస్త్రి సత్కవిక
త్వోద్ధతిబుద్ధిఁబాటియపుడూట, నాటముకొనుటించెనుక
క. ఓరిక బెత్తు మహర్థముల్ నెలపునాయురేదమాత్రాండుగో
పాలాచార్యుని వైద్యరత్నమును, విద్యరత్నముక సత్కవి
త్వాలోక్మిష్టుడగుచుత్పలిగురుడక వృద్ధముగానాంధ్రలో
కాలంకారములక జెడంగదెపిలేలా! రాదియర్పణమా!
క. అతిలోకయశము గొన్నను
కృతి తిరుపతిశాస్త్రి కేటి మృతి! స్వకవిత్వా
మృతవాహినిలోఁ బ్రతి బిం
లితమై రిక్కిరి మా ర్తిమెఱయించునుండుక
క. ఎందఁకందనరారునాంధ్రవిషయంబెందఁకావ్యజ్ఞతా
నందంబున్ విలసిల్లు నెందఱుక నాంధ్ర శ్రీవంశజేవి శే
ర్పించుంకదిర్పలిశాస్త్రి సత్కవియకే పూర్ణేంద్రుడందఁకానే
కందుంగుండునలేక లోకమునకుం గల్గించు నాన్లదముక

ఆంధ్రభారతకర్త.

నన్నయయ్యా? రాజరాజవరేంద్రుడా?

(రాళ్ళకల్లి అనంతకృష్ణశర్మగారు.)

ఈ సంవత్సర మిదివఱు కెన్నఁడును లేనిది.-నన్నయభట్టు
కాదు, రాజరేంద్రుడే రచించె నని శ్రీ! చిలుకూరి నారా
యణరావు నా రొక మాతనవాదమును వైఖరితోచి నాడు. కడ
తిన సారస్వతానుబంధములలో కారివాదములను వాచకు
తఱుఁగుదురు. పురుషాండకేతాబ్ధువు టంకఁగిందలి రెండవ
విజయాదిత్యుని కావనమందలి యాక్రింది శ్లోకము ప్రమాణ
ముగా వాడు గైకొనిరి.
'తన్నా దభూత్ కీర్తిపతి (తనరాంభు)దన్యః
శ్రీరాజరాజవృక్షతి శ్శుంకాలక్ష్మిః;
య న్ముఖేభి స్సహాకీల స్పృతిఃసాసార
మంధ్రినకార వరభారత వంశకృత్స్వ'
ఈ కథనము చక్కగా మనము వివర్ణించఁదగినది.
ఇందలి 'ఆంధ్రదేశకార' యనుపదమునకు 'ఆంధ్రీయ' ననియే

యర్థముగాని, 'ఆంధ్రీ'కరింకఁజేసె'నని అంతర్భావికన్యార్థముఁ
అనఁగా, ప్రేరణార్థము గావచ్చును, నాంధ్రమీఁద గలిగినది
గాఁదలంకనూడదనియె, నట్లుహించితిమేని 'ననా' యను
పదము కర్తృత్వగుణనియె కారి ప్రధానవాదము. మఱియు
నిట్టివో 'అంతర్భావికన్యార్థము నాశ్రయించుట పూరిని మత
నమ్మకముగాదని వారియభిప్రాయము. కాని, అంతర్భావికన్యార్థ
రము పూరిని యెట్టివోటను విధించియుండలేదు. వారువాహిం
చినవిజ్ఞాంకకామాదీ భాగమున 'ననుజేదందః' మొదలగు ప్ర
యోగములం దంతర్భావికన్యార్థ మంగీకరింకఁబడినవే కాని,
యెట్టివోటనే యాంధ్రము గల దని విధించఁబడియుండలేదు.
ప్రయోగములనుండి తనిధి యేర్పడినవే కాని కేటంగాదు. తి
ద్రూవములలో సంతర్భావికన్యార్థము లేదని వారు భావించిరి.
కాని యిది వ్యాఖ్యయేగాదు. 'రాజు నేత్రుంబులంభ' ఇత్యాది
ప్రయోగములే యాశ్రయము లగును. నియోజ్యానికన్న
నియోజకనికే కర్తృత్వమెక్కువగా భావించఁబడుట సహజ
మగుటచే, కట్టివారు కర్తృత్వము వారిని విడిచి రావలయు
నేకువునగట్టె నని కవులు ప్రయోగించెదరు. అట్టి మహాకవి
ప్రయోగములు కేవలము సాధించుటకై, వైయాకరణము,
ప్రేరణార్థము లేనివోటఁగూడ నున్నట్టె యంగీకరింతుడు. కా
వుననే, 'ఆంధ్రీకారయోమా' యనియో 'ఆంధ్రీకారయోమా
భూ' యనియో చెప్పవలసియుండినవోట, ఛందస్సు నడికడ
కయో, త్వికత్యయోంకదమునై నిట్టినిజంక ప్రయోగ మభూ
ర్వముగావుననో, యట్లు ప్రయోగింపక, కావనకర్త సామా
న్యముగా 'ఆంధ్రీదేశకార' యనియే ప్రయోగించె నని మనము
నమ్మకమవును.

ఇక నిట్లు చెప్పివో 'ననా' యనుపదమున కేమిగతి
యని వాకితకర్త. కాని, అనేకావసరముందలి 'నితోపి తేనసా
క్రాంతే' యను వేటొకపద్యమందలి 'అపి' కల్పమునకేమి
ప్రయోజనము గలది? 'నానాతి విజయం యోరపి' అను
వా కళ్య మునకు 'వి ద్యాం ను ల తఁ గా క అ
నిన యర్థమును చెలిసికొను' అను వ్యాఖ్యానము వారు చేసిరి.
కాని, యాచార్యుడున కాంధ్ర మిచ్చుకై యున్నదా? మఱి
యూ, 'కంకాయస్య మహావధా' అనుపద్యమున, నాకాక
సాం నేకయా' యనుపదమునకు 'వేరలనేన కంటిసే' యని
యూ, 'పాలోధి' కల్పమునకు 'ననుద్రము' అనియు సర్వము
చెప్పగలిగినప్పటి 'ననా' కల్పముఁజీకి మారము గలిగిరక
దయ్యెగా? మఱి య 'మహోత్తర దశకకాం' అనఁగా 'ఇరు
కదియెదుగోవులు' అని అమోకవచన మొందించి లభించెను!
వాదఁ జూడఁగా, కావనకర్తయే సామాన్యకవిత్వాకై
గలవాఁడు. అందు లేకునెంతవృత్తము గలవేమా! శ్రీ! నారా
యణరావుగారు నూడ సరసిమయముఁ గొన్నివోట్లకొర
వడిరిని చెప్పఁ జ. తిల్లము స్పృశు. ఈవిషయము 'కంకాయస్య
మహావధా' అనుపద్యమున, వ్యాఖ్యానమును వారు మరలఁ
జూడకొనిలేని స్పష్టమగును.

వైవాద మట్లుండెనిందు కావనకర్త 'రాజరాజ వరేం
ద్రుడే భారతమును రచించె' నని కలఁచె ననుకొందము. వైవా
నకర్తయగు రెండవవిజయాదిత్యుఁ డించుమించు తిక్కన
సోమయాజికి ననుకూలించు. తిక్కన- 'అందఁడిందంగి
మాఁడుకృతు లాంధ్రకవిర్య వికారదుండు విద్యాదయితుం.
దొంగె మహితాత్ముఁడు నన్నయభట్టు దక్షిణ స్థుని ఘంటా
ఘోషముగా వదిలిన తిక్కన - వైవిజయాదిత్యుఁ డెఱిగిన
యావనయమున ననుకూలించె దయ్యె నెఱుంగఁ దయ్యె
నెట్లు? 'మాతారయే భ్రాత' నని కావనమునెఱుంగి చాతెదు
మమము అందఁగా నాగ్రంథమును బూర్తిగా రచింపఁ బూను
కొన్న సోమయాజి యెట్టివాదమును వివరయే, విన్నను గను
నింకయే యుండి నెట్టివాఁ డాయెనా? నాఁడనుండి నేఁటి
కలుకు నుక్రసిద్ధమగు నమ్మికనే భ్రాంతియని నమ్మగలవారు,
చా. ఎండికాదిలానను నందంభూతికావనమును నన్నయరచిం
చెనని నమ్మి యతని 'యథయ భాషాకావ్య రచనాభి
భోభిర' విరుదము నిలువఁబెట్టఁ బూనెద 'తెట్లు? కృష్ణదేవరా
యణ రచించిన యాముకృతములతో చెదన పద్యములు
కొన్ని లభించుటచే చెదనయే యాగ్రంథమున ప్రాసె రావల
వేరు తెట్టెనని యెంతో కల్పించిన యువవాడమే నాఁటినుండి
నేఁటివఱకు ననునర్థించి వచ్చుచుండఁగా, మొన్న శ్రీ నా
రాయణరావుగారి రీకావనమును వైవాదిత్యులకడను 'రాజ
వరేంద్రుడను తెఱచుభారతము రచించె' నను సంవత్సర మెవ్వ
రికెగాని యాతొమ్మిదివూర్త యెండ్రుకొఁ గలంగకుండుట యె
వరి యెక్కడ వాలక క్రి?

ఇంక నన్నయయే రాజరాజు రచించివ్రాసిన, రన్న
బోషించిన వారయైనను గనుపించక, దొంగిలించి తనకేర
బ్రకటించెనని యాచార్యుడును నింద వశమైన నాలోపితనోరు
రేని, యొకమాట. భారతాయందలి యొకవధియైన చక్రవర్తి
యొక నన్నయయే (వానిననిగాని రాజరాజుని నానేరవు)గా!
అట్టిదికే "శివరాత్రుణ్ణి" యొకసీతమే రాజరాజు రచించిన
మొదటిచక్రవర్తి మనుచు. మొదటి యక్షరమనకారము! గణన
గగనము!! రాజరా జరితమునిమొదలుగగనదాయెనా? అందు
వలననే యొకడు భారతమును ముగించుకొనుచు వ్యరణించియుం
డునని నూతనచక్రవర్తి సిద్ధాంతమున జేయుదురుగాక బోష! అట్లేనను
వ్యక్తికృతిని తానకనాచించినో, యితని కక్షాకృతిని
యొంకిత కవిత్వ యాద్యంతయు లా నతినిని
బట్టుటలేక బొగడునంత బుద్ధి లేని దొంగ యందురా
నన్నయ్యయే ఒకవేళ రాజరాజు రచించుచో నన్నయ నా
రాయణభట్టు మొదలగు ముద్రాను ఎక్కడ తోప్పవీయుం
డురందులేమా! ఇవను కనయిత రాక్షగా! అట్టియొక్కకృతి
నవచ్చుటకు రాజరాజువల బుద్ధియు, తీసికొనుటకు నన్నయ
కధికారమును ఎక్కడి? నన్నయకన్న నారాయణభట్టే
మిటం దచ్చుదో? రాజరాజుగారి నిమగ్నమగుచు నియాదార్శ
మకనిదాక "శివ వ్యాపి"వలేదు? నన్నయ యజమానికియే
యొండెకనీ? నారాయణభట్టుగ్రంథమునక వనవేదవయో
గింత నన్నులింగముండునా? ఇతని కిచ్చును లేకున్నను లేకు
తొనవలసివంత యొక్కర యాదొంగ నన్నయకేమి! లేక నా
రాయణభట్టు వ్యరణించినవీదన నెవ్వరి ప్రితిలే నన్నయ య
తనిక బొగడియుండునా? ఇట్లుగాక నారాయణభట్టుగూడ
నేకప్పుడువలె గలైరచేసినకాండే యని చెప్పవోరాదునా?
వైమాతన సిద్ధాంతము బయలుదేర్చిన త్రి నారాయణ
రావుగారు వైశిష్ట్యకన్ను దికిన నుమాధాన మిచ్చుటలసియు
న్నది. ఆంధ్రులీమయమున నానాకలై యొక్కారని నాడు
కాగియుంటున్న నేనింతదూరము కాగియవలసివచ్చెను వైమ
యములు బాడు చర్చించుమియు, తృప్తికరమును సమాధానము
ల దొకవలెండుటయు ఆంధ్రులీమయమున నెక్కడ య
క్రభవహించుటకు గారణములని వారలుగ్రంథనియొన్నది.
ఇన్ని కష్టములకు మూలకారణ మువానములందని "సమా
కల్పము" బాని నొకదాని నేమో పొంతుటని యొకగ్రంథకావి
తీమని తొంగుటలే లేవు. గోటబోవుకనిక గొడకటెట?

బులుసు సీతారామకవి.

వంశూరి సుబ్బారావుగారు.

ఇదివరకాంధ్రసాహిత్య మున్ను వారు బుద్ధుని
 నేరకటాచలము చంద్రా నామానుసాంధ్రీకరణమును బ్రకటింపి
 యున్నాడు ప్రస్తుతమాంధ్ర పరిశోధక మహానుదేవి నాటికి
 వైకవిజేసిన నతియొక యాంధ్రీకరణము సంపూర్ణప్రతి బింకి
 నది. ఈ గ్రంథము బ్రాహ్మణులభువను సింహాంధ్రులం జమీ
 చారులబ గృహిణులనాడు. గ్రంథాదిమున్ను పద్యమును తెల
 పింపుడు.

శ్రీమద్విష్ణుఁడనంగమునై నులక్ష్యులకుఁబాహువి
ద్యాయులస్థితమృతత్రయము నుపాసాధుండునుబో
లేమనఁ బ్రసిద్ధిగాంతురావ్యంబు శరీరజేతాచంద్రులక
శ్రీమంతుండను పరరాధుండును శ్రీరామకృష్ణ బోధున.

వైద్యమునందలి “మనోవైద్యతాచరణసన్” అనుబంధమున గృహిణులు బ్రాహ్మణులనియు వీరభాషాభాగస్థు లితివ్రును గృహిణులనియును వేరుచేయుట. తమనాటి వైద్యమునందలి కేవలగృహము మీరభాష” వ్రు నాతనితమ్మగి భాగ” (భక్తున్ అనుబంధము) గృహిణులసాదించు మనోవైద్యమునున్నది. ఈ సాదించు లితివ్రును. బంచీతులు వైద్యుల గనబడుచున్నది. కవియైతె యాంబసేయాది వైద్యులు గృహిణుల రక్షింపుమని ప్రార్థించి శ్రద్ధవయము చేపట్టినదానిగానున్నది.

క ౩ అనియఃస్యధన్వః ౬ బిలాః డీ

కవ లా నం నుచు మున్న పి-తుని పరగౌతముగో
 త్రుని నది నీతా బాహుని
 గడుగొని యొక బాహు మడిని గౌతుక తులరక.

దీనినిబట్టి గౌరవగోత్రమునకు బుంజునూరి వ్రతుం
బులు వారై కనియన తెలియబడుదు. అందుకే నమం
బులనుబాధించు సర్వేణగోత్రములనూ కన్నట్లు నిది.
ఇకను గౌరవగోత్రమునకు కృతజ్ఞులనుబాధించు
మహావ్రతునూ క్రిందినవల గోతులకే నమంబు తెలియల్
వలెనను భోజనంబు సమర్పించు కృతజ్ఞుల జెప్పకగోత్ర
దేవునినూ మున్నగువల నీది తెలియగలదును మి
క్కిలి సమంబుగాగల దెలియించుటను బహుమతింపన్.
కృతజ్ఞుల మంగళము:—

[illegible]

గీ. దశరథుని పాదాభ్యుదయమును గూర్చి వ్రాసినాది.
 శాయనంబున భోగములు సేసి రాజులను
 బెంజున నుంచుచును పేదదళములను
 యాతని సత్త్విబుద్ధిచే నుపవేర నతియెల్లు.

అవనికే బిరుదుల రాజులకడకు వెళ్ళి రాజులకడకు వెళ్ళి వేరకటాచలము, నరసింహము, వేదాద్రి సుబ్బారాములు. ఇందు వేంకటాచలమునకు జోగమాలలన నిరువుకు పుత్రిక అదయించితి. అగ్ని సుతన రామస్వామి అయిదు మహా వీర రాఘవ, భాగవత్తులు కృతిపతులు విద్యుట రాగమాల ఈ మహావీర కవలలని కవి అభిప్రాయము. అది నందీశుని మొదలు మున్నది. వీరి పుత్రుల సింగిరవు వేంకటారాయణుడు మంత్రి "శ్రీమహావీర రాఘవ భాగవతులు సుత్తు భావముండక" అని కృతిపతులగు కవి బ్రాహ్మణులని, వృషభుని, తంతుకృతి వర్ణించుచున్నాడు. ఈ గ్రంథము నువ్వు ముగించి దేశములోని వసుధకు కవిలీల గృతిపతులు నచ్చటివారే అగుట తంతుల కబ్బము నుండి కృతిపతులిట్టివారని నిరంకుశములేదు.

ఏనుగుగాఁ బ్రాహ్మణులు కలింగ వేషములతో కృష్ణగోదావరి మండలములమండి యిటీవల నవంబ 17, 18, 19, వ కళాబ్రతులతో జడలిరి. జెల్లినప్రాహ్మణులందఱు సాధారణముగా రాకృతి చీకడములతో జడలిరి. అందువల నే కలుఁ బ్రాహ్మణునిగూడ నచ్చట "శింఠి వంతులు" అనిపిలిచెదఁడు. బ్రాహ్మణులందఱు కంఠుల్లదియే యచ్చట బాదుక. కృష్ణగోదావరి మండలములయందు "శింఠులు" కష్టము చేసాడటటను కావితత్కముగ రాకృతి బ్రాహ్మణులకును వాడుదురు. కాని తూర్పు వేషమువలన వంతులనన బ్రాహ్మణుల పర్యావేషదముగ వాడుదురు. కావున వివరములు తెలియునట్లు కృతివతు లేకా బ్రాహ్మణులతో తెలియదు. కవిస్వప్నముగ వైదిక బ్రాహ్మణులు 17, 18, కళాబ్రతులతోఁ గలింగవేషమున రాకృతి జడములకు జడలిరి వైదికులు కూడఁ దెలుగు గంధము తెత్తుచుగ (కాసిరి. గోదావరి కృష్ణ మండలములయందు దివ్యుటికి ని సంస్కృతీకండితులకుఁ దెలుగుభాషా గంధముల యందుఁ గాని, తెత్తుర్రలయందుఁ గాని గౌరవము లేదు, తెలుగుతో గలిగ్రము చెప్పుట మొకటి లేదును కాదనయే వైదికులు పూర్వము నుండియు మాతృభాషయగు సంస్కృతీ కలతమునందే కాలము గడపుట వచ్చిరి. రాజులతోను ప్రజలతోను సంబంధము కలిగవచ్చుడే తెలుగు గంధము లవసర మైనది. జుట్టి కంబంధములకు బ్రాహ్మణులే తెలుగు కావ్యములు (కాసిరి. కావునఁ గలింగవేషమునకు కార్యచేపనమునకు వలనపోయిన వైదిక బ్రాహ్మణులకూడ 18, 19 కళాబ్రతులతోఁ దెలుగు కావ్యములు ప్రాయములతో గావ్యర్యము లేదు- రాకీక చీకడమునకు వేషములకు సంబంధమున్నది.

అ.వి.వి. రెవెన్యూ కౌశలపద్యము :—

దు. నియంత్రాప్తైర్గతిభక్త్యవసం దాతప్రసేనకా, ద్భక్త్యహాణంబు నే
దయారంజనము, భక్తప్రకారదళ విద్యుచ్ఛాన్దాభావీమేన,
యభోగైర్గతి నమృతావసరంబు నే చెందునట్లున్నది. (1)
యోగేంద్రాగ్రయోగం దనుల్కాన్న మన కనుకేంద్రంః
కర్మచాపితం.

ఇందంతుల మూలమునకు వచ్చినను వాస్తవీకరణమే కాని “మంత్రము చరిత్రామిత” యగునది మూలము మూలములో లేనది. “మంత్రమునాద భావాలితీకరణము సరసము గను మూలము రంజనముగను గనబడుచున్నది.

మై పోతున్నది కలిచెట్టిన పాక్యము ననుసరించి తోడు
మార్చుచున్నది ఈ పాక్యము తెలిగింప లేదని చూట జనపము
చెప్పును. పాకిరి గారణము జెక్కూచుట కవిభాషాంతరీ కరము
పాకిరి జెఱుంగు పోయినో, ననుచా లెదనో, శ్రూన్యదో,
రంజుంబులైన భారము భావనశోభనము విడిచి పెట్టితిని.

గద్యమిత్రునిది

ఇతి శ్రీబ్రహ్మచరీ విరక్తకర్త యజ్ఞశ్రవణాదీ మహాదేవ
కారాదిపద మధ్యమనంద సంహితాంతర్గత గీర్వాణ కవిత్యాజ్ఞ
రామ వీరభూరామ ప్రణీతంబైన చంద్రా రామాయణంబున ను
దా ప్రబంధంబునందు నుండ కాండదశ శరణ్య మనాకాండము

దీనిని బట్టి యాతనికని వికేత్యక సోమయాజి కుమారం
దేవయ్య, తండ్రి ముష్టముచేసినకాక తనయు, అంత్రగీర్వాణ
కవిత్వానికామం దేవయ్య గ్రంథ మారాధ్యా కుమారం దేవ
గిరి నామకం దేవయ్య మున్నది. మొత్తముమీద నుభయకావ్య
లగునందును ముంజిరాపడికొలుకలవాడంటారు నందేనామం
దంనూదను— ఈగ్రంథము 1919 సంవత్సరము అక్టోబరు
పురము ప్రకాశముయొందా గ్రంథమునునుండి త్రిపుర గంటి
సుబ్బారావు నాగరకల మాతం చేసెడిది.

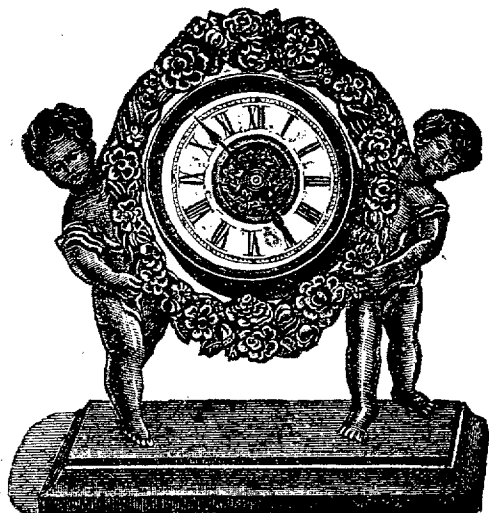
స్వప్నములు

[పాఠనం ది రామకృష్ణగారు]

[illegible]

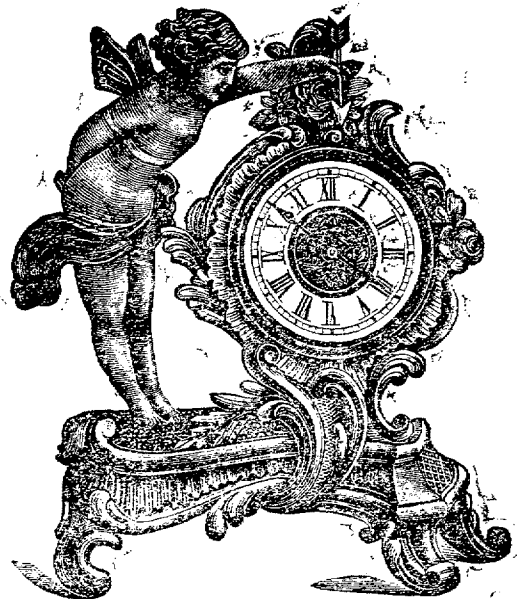
ముచ్చటగ మూడు గడియారములు.

ప్రథమ

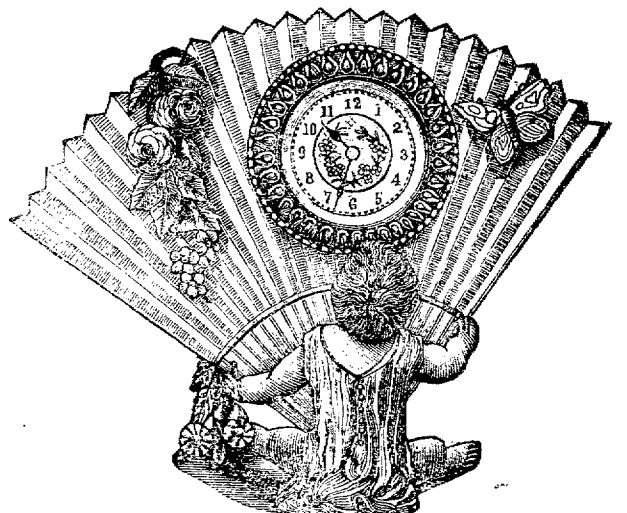
అడిసనువారి ధర రూప 10 లు మాత్రమే.
(తక్కినచోట్ల రూప 18 లు)

ద్వితీయ

అడిసనువారి ధర రూప 10 లు మాత్రమే.
(తక్కినచోట్ల రూప 15 లు)

తృతీయ

అడిసనువారి ధర రూప 10 లు మాత్రమే.
(తక్కినచోట్ల రూప 100 లు)

వైన కనకరచబడిన చిత్రపటములవలెనే యెంతో రమ్యముగ ముద్దులు మూటగట్టునట్లు తయారు కాబడి, చక్కగ గిట్టుపని చేయబడినవి—ముఖభాగము తళతళ మని ధవళముగ “మెరయునట్లు” చేయబడినవి.

అడిసనువారితో వ్యవహారములు నలుపుట మీ కెప్పటికిని లాభకరము—యేలన, తక్కినచోట్ల రూప 15 లు, 18 లు విక్రయించు గడియారములు రూప 10 లకు మాత్ర మివ్వబడుచున్నవి. ఇందు కనకరచబడిన గడియారములలో మీ మనస్సున కేదిపట్టునో దానిని తెలియ జేయుచు, యింకొకతరహా కూడ కోరుకొనుడు—మీ రడుగు గడియారము ఒక వేళ అమ్ముచుపోయినయెడల మీరు కోరిన రెండవది పంపబడును.

అడి సన్ ఆండ్ కో., లిమిటెడ్, “ది వాచ్ పీపుల్” మాంటు రోడు, మదరాసు.

Telephone : No. 291.

Tel. Address : “ALL SILKS”

ESTD., 1860.

Dhanamal Chellaram.

Silk House.

WHOLESALE AND RETAIL.

DEALER IN

Japanese, Chinese, Indian & English, Silks, for Saris, Peticots, Jackets Etc. Etc.

Gent's Silk, Suiting, also English Woollen and Cotton Goods.

No. 46, Rattan Bazaar Road, G. T. Madras.

మోసపుకేసు:— ఆసాంబందలి టీ ఎస్టేట్లకు సంబంధించిన సి. యం. కర్మకు అను అంగీకారము చెప్పపురి నుండి పి. ఆర్. అందుకన్న వారికర్షణుండి మూడు రకల ఉంగరములకు పోస్టుద్వారా తెప్పించెను. పోస్టుమాన్లకును బెదరించి ఆ ఉంగరములను పార్శ్వమున ఆవహించి పార్శ్వమున వివరములను తెలియదని పిమ్మట చెప్పెను. పోలీసు వారు వెదకి ఉంగరములను పట్టుకొనిరి. కలత్రాయించి రెండవ రాజధాని మాజిస్ట్రేటుగారు యీ కేసు విచారించి సి. యం. కర్మకుగారికి 1 సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించిరి.

ఇండియా వైశ్యసంఘము:— ఈ సంఘమువారు కల కలత్రాయించు సాక్ష్యము ప్రచురుకొనట ముగిసింది. వీరు 14 వ తేదీ చెప్పపురికి ప్రయాణమయ్యెదరు. 18 వ తేదీనుండి చెప్పపురిలో సాక్ష్యము ప్రచురుకొనెదరు, చెప్పపురినుండి వీరు బొంబాయి, కరాచి, డెల్లి, లక్నో, కాన్పూరునకు, డెల్లి పిమ్మట ఇంగ్లాండునకు వెళ్లెదరు.

రంగూత్ కాన్వల్యూషన్, పాతకాలలను అపహరించుట:— రంగూత్ విశ్వవిద్యాలయ నిబంధనల ప్రకారము వట్టికను వైకు చాన్సలరుగారు ప్రకటించిరి. ఇంగ్లీషు శిక్షణాపథ విద్యార్థి విద్యార్థులకుగలగించి ఆలోచించుటకై అధికారుల సభ యొక్కటికను శిక్షణచరణమునని ప్రభుత్వమునా రాలోచించుచున్నాడు. అయితే కాంతవర్ధితుల స్థానమునకు పిమ్మట యీకథ సమాజే కడకబడును. ఇప్పుడే పాతకాలలను పట్టె విద్యార్థులపై ఎట్టికేసు విధించబడదు. రంగూత్ లోనుకా కాథలిక్ కళాశాలనుండి 300 మా పురుషుల మొగల ప్రాసిపిట్స్ ఒకటి వొంగలించుడెను. శిక్షాగ్రహములకు తీసివై తుటకై చట్టవిద్యార్థులు గావించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు ఒక మహాసభ నుంచి తీర్మానములు గావించుడెను.

లక్నో బాడిషియల్ కమిషనరు అరు వి. లిక్ డ్యే గారు హైకోర్టుకు మార్చబడిరి. శిక్షాగ్రహముల కక్షమున కాలు బాడు దియాలాగాడు విశ్వాద్వైగారిని అభినందించిరి.

తూర్పుఆఫ్రికాలోని భారతీయులు:— శిక్షణమునందలి భారతీయుల స్థితిగతుల వివరములు రాజప్రతినిధిగారి కృషి మూలమున ఇంగ్లాండునందలి మంత్రులు ఆలోచించుచున్నందున తూర్పు ఆఫ్రికాలోని మహాసభ కార్యదర్శి ముంబాయినుండి రాజప్రతినిధిగారిని ఇండియా ప్రభుత్వము వారిని అభినందించుచు ప్రభుత్వ కార్యదర్శి కంటి నాగపాటిరి. ఆ రెంటికూడ అంధిసభకును ఇతరములకు ఎల్లప్పుడు భారతీయులవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కృషి చేయుదురనియు ప్రభుత్వ కార్యదర్శి ప్రకటనచేసెను.

వంగరాష్ట్రపుట్టిల్లా పోర్టునుకోసం:— వై మహాసభ రెండవ సమావేశము కలకత్తాలోనుండి 18 వ తేదీని జరిగెను. శిక్షా(సారంభము) ముగిసిన గర్భముగారు ప్రతినిధులకు ఆహ్వానించి ఇట్లు చెప్పిరి. గడచిన సమావేశము మిగుల లాభకరమైనది. అప్పుడు సభవారు తీర్మానించిన విషయములలో ప్రజారోగ్యము (సాధమికవిద్యార్యాపకము) ఈ రెండువిషయములను గురించి ప్రభుత్వమునా రాలోచించుచున్నాడు. మూతనసంస్కరణముల ప్రకారము ఆరోగ్యము విశ్వ ప్రజాయంత్రకాఖిలమున శ్రేష్టమైనది. ఈకాఖిలకు ముగియులే అధికారులు. అయినను ప్రభుత్వమువారు కొన్ని కలహములు ఇచ్చుచున్నాడు. ఈకలహముల గురించి మంత్రుల సభవారు ఆలోచించవలెను.

ఇతరవిషయము:— ఆరోగ్యమునకు మూడవ ప్రభుత్వము వారు కొన్ని కలహములు సూచించుచున్నాడు. ఈవిషయమై చట్టవిద్యార్థులు గావించుటకు ప్రభుత్వమునా రాలోచించుచున్నాడు. మూతనమున మంత్రులకు నియమించుకొనెన సర్కులేండ్రోనాథులపై పి. సిమిల్లకు సవాలు అలివెనగాల్లు ఈ విషయములను గురించి తన కృత్రిమమంది తగిలినట్ల జేసె గలగునట్లు మనబేయుదురని వారు సమ్యక్ముగలదు:వా భివందించుచు వారికి తన సహాయము సేస గావించవలెనని మితు తెలియజేయుచున్నాను అని గతమున

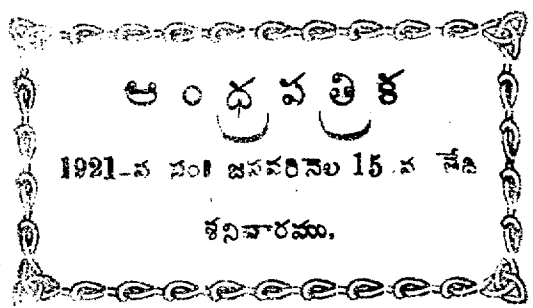
పిమ్మట మహాసభవారు తీర్మానము:— ఇందుకు (సారంభించి).

పెండ్లికి, దండయాత్ర బయటపడెడిది. ఈ దండయాత్ర
 ముగిసినవానిని మించినది. మిక్కిలి విప్రయాపకమై పోయింది.
 గాంధీ జవహర్ లాల్ నెహ్రూలు గాని ఆంధ్రులను కత్తిరించెను.
 ఆ మాంజులను తోరాడుచు, బైబిలునుండి, సాంధ్యగ్రంథముల
 నుండి ఆధారములను కత్తిరించెను. ఇతరులను కత్తిరించు ప్రజ
 నందరము. బోధించువాడు. రోగములను, నేను
 కంటే అపరాధకరమగు ఇకల్తానుంచును, దుర్భరమగు
 బీదమునును, నిరంధర కాశములనును బాధించు తైయిందు
 జనసామూహము గాంధీ నందరముల నాటకించు
 శుశ్వాడు. నిగరములలోని కులశాత్రు మొట్టకొనెను మొట్ట
 యందుకు. అతడు కర్మమనులను కరిచుచు లేడు. విడుదలచెం
 దును, అతడెప్పుడో వెల్లడను, ప్రజలు అతని పూర్వకామముతో
 నాడవలెను. అతడొక్కడను మిగుల కానకొనో నావలెను
 రు. కాంతయ్యాయన నీతిను కాంతయ్యాయన నీతిను
 మనముచేయుదును మనముచేయుచు బుద్ధిమీద జేసినదే
 యుద్ధమును ఇతరులకును. జనములను ఇతరుల

Manager, William & Co., 109 Frere Road, BOMBAY.

Manager, William & Co., 109 Frere Road, BOMBAY.

ఆంధ్రదేశబాధ్యత

మహమ్మదాల్ గారికి యూరపుఖండమునుండి వచ్చిన వార్తలు నిజమగునని, పంజాబు సమస్యను పరిష్కరించుట కాంగ్ల దేశమున కెట్టి వీళ్లు గలవో, కిలాఫాత్ సమస్యను పరిష్కరించుట కును అట్టి యవకాశములే గలవని దృఢమగుచున్నది. కిలాఫాత్ సమస్య ననుకూలముగ పరిష్కరించుట కాంగ్ల దేశమున కిష్టమున్నను, ఇతర దేశములవారిందుల కంగీకరింపవలదాయని, రాజనీతి ధురంధరులు కొందరు ప్రశ్నించుచుండిరి నిజమెటులనున్నది? ఆంగ్ల దేశ మంగీకరించుచో, మిగిలినవారెట్టి యభ్యంతరము జెప్పరని తేటపడినది. ఇట్టి ప్రభుత్వమువారు తురుష్కజాతీయవాదులకు సంతృప్తి గలుగునటుల, సంధినియముములను మొదలంట మార్చివైచుట కంగీకరించుచున్నారు. ప్రాన్సు దేశము, తుర్కీకి స్పర్శ, త్రేసు, సిలీషియా భాగముల నిప్పించుట కంగీకరించుచున్నది. అయినను, సిరియాను వదలిపెట్టుట కొడబడుటలేదు బ్రిటీషువారు మెసపొటేమియాను వదలిపెట్టుచో మాత్రము, ప్రాన్సు దేశము సిరియాను విడనాడును. ఆంగ్ల దేశము మాత్రము తుర్కీ సంధికింద సంపాదించిన భాగములను వేసిని విడనాడుట కంగీకరించుట లేదు. ఆంగ్లోరాలో నెలకొల్పబడిన తురుష్కజాతీయ ప్రభుత్వమువారు, సంధినియముములను స్వల్పముగ మార్చినమాత్రమున దానికి సమ్మతించరు. సిరియా, పాలస్తీన్, మెసపొటేమియా దేశములలో నెలకొల్పబడిన మాండేటు పద్ధతిని వారు నిరాకరించుచున్నారు కిలాఫాత్ సమస్య మహమ్మదీయుల యభిప్రాయానుసారముగ పరిష్కరింపబడిన గాని, వారు సమాధానపడ రని, వార్తలు దెలుపుచున్నవి.

ప్రస్తుత విషమస్థితిని దొలగించుటకు ఆంగ్ల దేశమే సమర్థురాలైయున్నది. ఆంగ్ల దేశము ప్రదేశాక్రమణవాంఛను పూర్తిగ విడనాడుచో, సందర్భములన్నియు ననుకూలముగ పరిణమించును. ఇంగ్లండు దేశము స్వార్థపరత్వమును విడనాడి విశాలహృదయముతో ప్రవర్తించునా? లాయడుజార్జి గారు తాము వెనుక జేసిన వాగ్దానములను నిలుపుకొందురా? ఈ రెండు ప్రశ్నలకును జవాబునీయక తప్పదు. వైతికదృష్టితో జూడకున్నను, కేవల స్వల్పభాగమును మాత్రమే ఆంగ్ల దేశ మాసింతునని, తుర్కీ సంధినియముములను మార్చివేయక తప్పదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో నున్న మహమ్మదీయ సంఖ్య, ప్రపంచములో మరియే యితర ప్రదేశమునందును లేదనుట, స్పష్టము. మహమ్మదీయుల సంతృప్తిపై ననే, బ్రిటీషు సామ్రాజ్య సైన్య మాధారపడియున్నది. మహమ్మదీయులతో యందువు లీ విషయమై హృదయపూర్వకముగ గవించుచున్నారు. భారతవర్షమంతయు నిప్పుడికాభిప్రాయముతో మెలగుచున్నది. అట్టితరి, మెసపొటేమియా నూనెగనులను సంపాదించుట న్ను, హిందూ దేశమును శాంతిపరచుట, ఆంగ్ల దేశపు ప్రధానకర్తవ్యమని దూరదృష్టిగలవారె

ల్లరును దెలుపకమానరు. పరిస్థితు లిటులున్నను, ఆంగ్ల దేశ మంత్రవర్గము, దివాంధులవలె సంచరించుట వింతగ నున్నది. బాల్కన్ సము, ప్రాచ్య ఖండమునందు అంటువ్యాధివలె వ్యాపించుచున్నది. పర్షియాను బాల్కన్ సము పూర్తిగ వ్యాపించినటుల తంతివార్తలు దెలుపుచున్నవి. తుర్కీని పునరుద్ధరించునెడల, బాల్కన్ సము విజృంభింపజాలదు. అటుల జరుగనియెడల, తుర్కీ యువరాజు చెప్పినటుల, తుర్కీగూడ బాల్కన్ సము హస్తము లో జేరుట తటస్థించును అప్పుడు, ప్రపంచ మంతయు సంక్షోభపూరితము గాకతప్పదు. ఏవిధమున జూచినను, తుర్కీని సంరక్షించుటచేతనే, ఆంగ్ల దేశమునకు షేముము గలుగును.

ఈ మార్గమును విడిచి, పెడమార్గము ద్రొక్కుట నేల విడిచి సాముజేయుట యగుచున్నది. ఆంగ్ల దేశ మిందుకొరకు అన్యుల నాశ్రయింప నక్కరలేదు. ఇటలీ దేశము, సంధినియముములను మార్చుటకు సంసిద్ధముగ నున్నది. బ్రిటీషువారు మెసపొటేమియాను వదలుచో, ప్రాన్సు వారు సిరియాను విడనాడెదరు. ఇంతయిగాక, మిత్రమండలికి వ్యతిరేకముగ సంచరించుచున్న గ్రీసునకు స్పర్శ, గ్రీసుభాగములను కట్టి పెట్టవలసిన బాధ్యత ఎక్కడను లేదు. ప్రాన్సు దేశ మీ భాగములను తుర్కీ కిచ్చివైచుట కిష్టపడుచున్నది. ఇన్ని యనుకూలపరిస్థితు లున్నను, మెసపొటేమియాలో చేకూరెడి స్వల్పభాగముల కొరకు, బ్రిటీషువారు సామ్రాజ్యమునకు ముప్పు దెచ్చి కొందురా? బ్రిటీషు దేశపు రాజనీతి ఏమూల డాగనో దెలియకున్నది. ఇప్పటి కయినను ఆంగ్ల దేశము తన ప్రపంచబాధ్యతను గుర్తించి, దానిని సంతృప్తికరముగ నిర్వహించుచో, ప్రపంచ శాంతియు, సాఖ్యమును చేకూరును. లేనిచో, ప్రపంచపరిణామము ముందెటుల జరుగునో జెప్పుట దుర్లుభము. హిందూ దేశమునం దేర్పడిన విషమస్థితిని, నూతనరాజప్రతినిధి యగు రీడింగు ప్రభువు గుర్తించినటుల గనుపట్టుచున్నది. నేటి తంతివార్తలలో ఆతను హైకోర్టులో జెప్పిన వాక్య సారాంశము పొందుపరుపబడినది. ప్రధానన్యాయ మూర్తిపై పరిపాలన బాధ్యతను మోపుట చే, పరిపాలనవ్యవహారములను నడుపుటకు న్యాయమే ముఖ్యాధారముగ నుండునని తేటపడుచున్నదనియు, ధర్మము నాచరించుటయే తన ఈప్రతిజ్ఞమనియు, తాను గొప్పపేరును సంపాదించినను సంపాదించకజోయినను, అపజయము మాత్రము గాంచ ననియు, రీడింగు ప్రభువు చెప్పెను.

ప్రస్తుత సమస్యను రీడింగు ప్రభువు కొంత వరకు గ్రహించెను. బ్రిటీషు వాగ్దానములపై ప్రజల విశ్వాసము తొలగిపోయినది. బ్రిటీషు న్యాయమునందు నమ్మకము పూర్తిగ చెడిపోయినది. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందెల్ల ఉన్న తోడ్పాటు యగు ప్రధానమంత్రి, తన వాగ్దానములను చెల్లింపక సాకులను వెదకుచున్నపుడు విశ్వాస మెటుల నిలుచును? జలియూవాలాబాగులో జరిగిన ఘోరకృత్యముల సందర్భమున న్యాయము సలుపని, పార్లమెంటు సభయందు ప్రజల కెట్టికారవముండును? ఆంగ్ల దేశ మిప్పుడు సామాన్య నీతి సూత్రముల ననుసరింపవలసి యున్నది. ప్రస్తుత సమస్య యంతయు నిదియే. ఆంగ్ల దేశము, నీతి మార్గమును విడి సంచరించుటచేతనే, అవినీతికి తోడ్పడుటకు హిందూ దేశము నిరాకరించి, ఆంగ్ల దేశమును సన్మార్గమున బెట్ట ప్రయత్నించుచున్నది. హిందూ దేశ ప్రయత్నములను ఆంగ్ల దేశము నిరసించుటకు మారుగ, హిందూదేశమును నిరసించుటకు మారుగ, హిందూదేశములకును జరుగ

వలసినది. రీడింగు ప్రభువు భారతీయుల ప్రయత్నములను దండనశాసనప్రయోగము మూలమున నిరసించునెడల, ఘోరాపజయము గాంచక తప్పదు. ప్రస్తుత సమయమున వాక్పాతంత్ర్యము, పత్రికాస్వాతంత్ర్యము, మొదలగు జన్మస్వాతంత్ర్యములకు నిరోధము గలిగినది. ఏనిని నిరోధించెడి శాసనములను శాసనము లని పిలుచుట తప్పు. నాగరిక దేశములందెక్కడను నివి తలయెత్తదగినవి గావు. పత్రికాశాసనము, కాలేజీ శాసనము, రాజద్రోహసభాశాసనము మొదలగు నిర్భయ శాసనము లేనీతి కనుగుణ్యముగ నున్నవి? నిజ శాసనములన నెవ్వరె, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులగు రీడింగు ప్రభువునకు తెలియును. న్యాయమును మాత్రమే తాను చేయుతగ గైకొనుటకు నిశ్చయించి, ధర్మము నాచరించుట కీ దేశమునకు వచ్చుచున్నచో, రీడింగు ప్రభువు వెంటనే న్యాయవిరుద్ధమగు దండనశాసనము లన్నిటిని రూపులేకుండ జేయవలెను. పంజాబు వ్యవహారముల విషయమై ప్రతిష్ఠాపకాపాడుటకు బూనక, న్యాయమును నిర్వహించుటకు బూనవలయును కిలాఫాత్ సమస్య మహమ్మదీయభిప్రాయాను సారముగ పరిష్కారమగునటుల, కృషిసలిపి, వెనుకటి వాగ్దానభంగ దోషమునుండి ఆంగ్ల దేశమును తప్పింపవలయును. ఇట్టిపనులకు గడంగక “జెప్టిస్టు” ననుసరించెదమనియు, ధర్మము నాచరించెద మనియు, రీడింగు ప్రభువు ఉపన్యాసములలో జెప్పినంతమాత్రమున లాభముండదు. ఉపన్యాసముల నిదివర కనేకులు చెప్పిరి. శుష్కవాగా డంబరమును వినివిని, ప్రజలకు విసుపు కలిగినది. ఇప్పుడు గావలసినది కార్యభూరత్వము గాని, వాక్పూర్వ మెంతమాత్రము గాదు.

రాయబారిలలో అల్లరులు

హిందూ దేశములో నెట్టి అల్లరి జరిగినను ఆంగ్ల దేశమున గుర్తింపబడుచుండును. ప్రజలెంత, మొరలిడుచున్నను, ఆంగ్ల దేశపత్రికలు జోక్యము కలుగ జేసికొనవుగాని, కలవరము కొంచెము పొడ సూపగనే గగ్గోలుపెట్ట మొదలిడును. సంయుక్త రాష్ట్రములందలి రాయబారిల జిల్లాలో, రయిలకును తాలూకాదార్లకును చాలకాలమునుండు యు మనఃస్పర్ధలు పెరుగుచుండును. మన రాష్ట్రమునందలి జమిందారయితలకన్న వారు అధిక బాధలకు లోనగుచుండిరి. అక్కడి రయితలను కిసనులని పిలుచుచున్నారు. కిసనులకును, తాలూకాదార్లకును వాక్కలహము పోయి, చేతులు గలిసెనని తంతివార్తలలో గలదు. ఇంతవరకును వార్తల ద్వారా నేతెంచుచున్న వర్తమానమంతయు, అధికారులు ప్రచురించుచున్న దేగాని, ప్రజలు ప్రచురించినది గాదు. రెండువృత్తాంతములను పరిశీలించిన గాని, నిజము గనుగొనుటకు వీలులేదు. కిసనుల విజృంభణము నడచివైచుటకు, అధికారులు వారి నెదుర్కొని వారిపై గాల్చిరి. కొంతమంది చనిపోయిరి. మరికొందరు గాయములు తగిలెను. ఎట్టేటులనేకములలో, రయితలు పలుబాధలకు లోనగుచున్నటుల, లక్నో కమిషనరుగారు దెలిపిరి. అల్లరులు జరుగుటకు కారకు లేవరో జెప్పుట కింకను వీలులేదు. ఏది యెటు లున్నను తాలూకాదార్ల పెట్టుబాధ లిందుకు కారణ మయ్యెనని స్పష్టమగుచున్నది. అధికారులు తుపాకుల ప్రేల్చి జననష్టము గావించుటకు తగిన యవసరము గలదో లేదో తెలిసికొనవలసియున్నది. కాని, యంతవరకును ప్రజలపై తుపాకుల ప్రేల్పుటలో అధికారులు సామాన్యముగ నవలంబించెడి పద్ధతి జూచిన, తగిన

యవనము గలిగెనా లేదా యని సందేహింప వలసి యున్నది. హిందూదేశమునందే నిజవర్త మానము తెలియకుండగ, అంగ దేశపత్రిక లీ విష యమై గగ్గోలు పెట్టుచున్నటులు రూటరు దెలుపు చున్నాడు. రుష్యా విప్లవమునందువలె, హిందూ దేశమునందును రయితలను అ తి వా చు లు తమ పందెముల కుపయోగించుచున్నారనియు, న్యాయనిర్వహణము ప్రభుత్వబలముపై నాధార పడి యున్నదనియు, అది కదలివచ్చు గాంధీ కోరెడి స్వరాజ్యము చేకూరదనియు, హిందూదేశ మపుడు నిస్సహాయురాలై, దుర్మార్గుల కెల్లరకు ఎరయగు ననియు, పాలుమాలు గెజిట్టుపత్రిక ధర్మోపదేశము గావించుచున్నది. మోటుబలమునే సామాన్య వ్యవహారపరిష్కారమున కాధారముగ జేసికొను నంతవరకు, బాల్మీవిసము ప్రవర్ధిల్లుట కవకాశ మేర్పడును. ఆధ్యాత్మికబలము నాధారము చేసి కొనెడి సహాయనిరాకరణోద్యమము వ్యాపించు నంతవరకు, బాల్మీవిసము ప్రవేళించుట కవకాశ ముండదు. పాలుమాల్ గెజిట్టు మొదలగు అంగ దేశ పత్రికలు, నూతనోద్యమవిజయవాదమును గ్రహింప జాలక, తేనిపోని దుష్ఫలితములను దాని కారోపించుచున్నవి.

పరాశ్రయభావము

విదేశ ప్రముఖులను గౌరవించుటయందు లె ప్పేమియు లేదు. అందులో హిందూదేశముకొరకు పాటుపడియుండిన కలవల్ వెడ్జిప్రద్దుగారిని గౌ రవించుట భావ్యమే. కాని, వా రెటులయినను మన యుద్యమమున కనుకూలముగ మూలలాభనటుల జేయవలయు ననియు, అందువలన దేశమున కెంత యో లాభముగల దనియు తలచుట మాత్రము, పరాశ్రయభావనూచక మని చెప్పక తప్పదు. మే మిదివరకు నూచించినటుల వెడ్జిప్రద్దుగారు నూత నోద్యమమును కేవలరాజకీయదృష్టితో వీక్షించు చున్నాడు గాని, పారమార్థిక దృష్టి తో వీక్షించుట లేదు. అట్టివారికి, యుద్యమప్రభావ గోచరింపజాలదు. మొన్నటిదినము ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు వెడ్జిప్రద్దుగారి కిచ్చిన విందు సందర్భ మున, సహాయనిరాకరణోద్య మావత్సకత గూర్చి వెడ్జిప్రద్దుగారితో కడదూరము జెప్పిరి. కాని, వెడ్జి ప్రద్దుగారు రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములో ఎప్పటిపాటనే పాడిరి. మద్రాసు బెంగాలు వాసులు కాంగ్రెసు సభలో విదేశ భావయందు ధారాళముగ ప్రసం గించినందులకు, వారి సామర్థ్యమును వెడ్జిప్రద్దు గారు కొనియాడిరి. ఇట్టి యువన్యాసకులు దేశ భావలయెడ ఉపేక్షించుచున్న విషయమును వెడ్జిప్రద్దుగారు కనిపెట్టలేదు. శాసనసభలో జేరి యే, సహాయనిరాకరణమును కొన సాగింపవలసిన దని, వీరు హిత మొసగిరి. వీరిట్టి హితము నెవరి కిచ్చు చున్నారో తెలియదు. శాసనసభలలో జేరుటకు జాతీయవాదులు తమ ప్రయత్నములను విరమించుకొనిరి. ఎన్నికలు జరిగిపోయెను. ఇక మూడువత్సరములవరకు ఎన్నికలు తిరిగి జరుగవు. అట్టితరి, ముగిసి పోయిన విషయమును గూర్చి వెడ్జిప్రద్దుగారు పదేపదే హెచ్చరించుటకు కారణము దెలియకున్నది. ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము కేవలము మోసమనియు, బ్రాహ్మణేతరులకు శాసన సభలో స్థానములను ప్రత్యేకించుట కొరమాలిన పని యనియు, వెడ్జిప్రద్దుగారు చెప్పిరి. మిగిలినవారి పంగతి ఎటులున్నను, కార్మికులయినను శాసన సభల లాభమును పొందవలయునని వీరు కోరు చున్నారు. దేశమంతయు నేకదీక్షతో ప్రవర్తించ వలసిన సీసమయమున ప్రజలలో గొంద రీ దీక్షను పాటించ నక్కరలేదని చెప్పట, అసభ్యముగ గను

పించుచున్నది. సహాయనిరాకరణము విధ్వంస కారణ మయ్యెనని వీరియుద్దేశము. వెడ్జిప్రద్దుగారి రీతిన మనస్ఫూర్తిగ నమ్మియుండవచ్చును. వారు సహాయ నిరాకరణోద్యమము నంగీకరింప లేదని విచారింప నవసరము లేదు. ఎ వ రి ము క్తి వారి హస్తము లందే గలదని, ప్రజలు గ్రహించి పరాశ్రయభావమును విడిచి స్వతంత్రి నమ్మియుండుటకు నేర్పుకొనవలెను. ప్రజ లిట్టి నిశ్చయముతో కృషిసలుపుచో, వెడ్జిప్రద్దుగారు సయితము తనకు జనించినభీతి నిరాధార మని త్వరలో గ్రహింపకమానరు.

భువేంద్రనాథబాసుగారి హెచ్చరిక

వీరు లండను ట్రైబ్యున్ పత్రికకు "అంగ దేశము లో సహకార" మను శీర్షిక క్రింద, నొక వ్యాస మును వ్రాసిరి. ఆ వ్యాసమును పబ్లిసిటీ బోర్డు వారు ప్రచురించిరి. నాగపురపు కాంగ్రెసు సభ జరుగకముందు వీ రీవ్యాసమును లిఖించియుండిరి. బాసుగారు, ప్రభుత్వ కార్యదర్శి సభ లో సభ్యులు. వారి యభిప్రాయము లెటులుండునో చెప్ప నక్కరలేదు. సహాయనిరాకరణవాదులు జాతీయవాదమును తెచ్చిపెట్టుచున్నారని, వీరు వ్రాయుచున్నారు. సంస్కరణముల నుపయోగిం చుటవలన, దేశము గమ్యస్థానము జేరు ననియు, రయిల్లు మొదలగునవి లేనియెడల సహాయనిరా కరణమునకు సుముఖులుగ నుండెడి బొంబాయి వర్తకు లెట్టిస్థితిలో నుండు రనియు, సహకారమే భారతీయుల ముఖ్యధర్మమనియు, పంజాబ్, మస్థిని తిరిగి ప్రబలకుండ తగిన కట్టుదిట్టము లేర్పరుప బడె ననియు, బాసుగారు దెలుపుచున్నారు. ఆ కట్టుదిట్టము లేవ్వయో, ఎవరిచే నెప్పుడు దీసి కొనబడనో, బాసుగారు వివరించిన నెక్కుడు ఉపయోగకరముగ నుండెడిది. ప్రజల కావేషయ మింతవరకు దెలియదు.

ప్రభుత్వనియమితసభ్యులు

స్టేటుకౌన్సిలుసభ కీరాజధానినుండి, లాయ డు గారును, వెంటటగిరిమహారాజుగారును ప్రభు త్వమువారిచే సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. బొం బాయినుండి సర్ దిన్నావాచా గారు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. లెజిస్ లేటివుఎసెంబ్లీకి, బ్రయంటు, రా. బి. సి కృష్ణస్వామిరావుగార్లును, టి.వి. శేష గిరి అయ్యరు, జె. పి. కోటిలింగముగార్లును ప్రభు త్వమువారిచే సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. సమర్థు గారును జోషీగారును బొంబాయినుండి నియమింప బడిరి. ఈ విధమున కొందరి ముచ్చట తీరును.

ప్రభుత్వకార్యదర్శి

రాజ్యపు ఆదాయవ్యయపత్రమును సమర్పించినతోడనే, ఆస్తిను చేబల్లేరు గారు మాం టాగూగారి స్థానమున ప్రభుత్వకార్యదర్శిగ నియ మింపబడుదురని, స్టేటుమెను పత్రిక కొక తంతి వార్త వీతెంచినది. ఈ మార్పుకు కారణ మెద్ది యో తెలియదు. ఇద్దరుయూధనుత్థులు ఇండియా ప్రభుత్వమునం దున్నతాధికారము వ హిం ప గూడదా ఏమి? లేక రీడింగుప్రభువు స్వేచ్ఛగ ప్రవర్తించకుండ, పయన ఛేంబర్లెనుగా రంకుశ ముగ నుండవలయునా?

నాటకము

సర్ పి. రాజగోపాలాచార్యులగారు కన్యా టు ప్రభువుగారికి తోటవిం దొసగినపుడు, వి. క్రినివాస అయ్యంగారిచే రచింపబడిన నాటక మొకటి ప్రదర్శింపబడెనట. దానిలో స్వరాజోద్యమమును, గాంధీయు, సహాయనిరాకరణోద్యమమును పరిహాసపాత్రము గావించబడెనట. సహ కారవాదులు దేశమునకు జేయదగిన యమగ మిదియేగద.

స్థానిక చార్టరులు

చెన్నపురి కార్పొరేషను:—చెన్నపురి పురపాలక సంఘసభ్యుల యొక్క సభయొక్క రికన భవనములో జనవరి 18 న తేదీ మంగళవారం సాయంత్రం 4 గంటలకు జరుగును.

ముగిసిలాసభ:—ఈనగరము జనవరి 18 న తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు మిర్జాపూర్లోని లో కట్టి యానాటకమున అరచములో ప్రదర్శించెదరు.

పోస్టుప్రకటనము:—సింహా క్షేత్రము నుండి, యు తిరతి నాకర్లి కావలగుటకు ప్రత్యేకములందీయు యా. రోజున టిప్పూ రాతదని (తెలి దెప్పి పొమ్ము) పత్రముగా ప్రకటించుచున్నాడు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను అవసరసభ:—కన్యాట ప్రభుత్వగారు కన్యాటలో 15వ తేదీ కనివారం తెల గాన కార్పొరేషను అవసరసభ 18 వ తేదీ మంగళవారం సాయంత్రం 8-30 గంటలకు జరుగును.

అంధ్ర ఆయుర్వేద బోధపాఠశాల:—బోధపాఠశాల 1 కర్నూలు ప్రాంత భార్యము సర్ పి. కన్యా గరాణుచెట్టిగారి యధ్యక్షతకేంద్ర జనవరి 17 న తేదీ సోమవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు పాఠశాలలో 19 నెంబరు గృహమున జరుగును.

చటోపాధ్యాయ సోదరసంఘము:—ఈనగరసంఘమున నొక యుతిరాలాతిపారకాల జనవరి 18 తేదీ సాయంత్రం 6-15 గంటలకు తేనాంజేటలో అక్షరములకట్టి యి. ఎన్. కామస్వామియ్యం టి. యె. టి. వ్రాకర్లు కేటానాక యధ్యక్షతకేంద్ర ప్రారంభింక

గోదావరిజిల్లా సంఘము:—ఈనెల 28 తదివారము మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు గోదావరిజిల్లా భూమియొక్క జనరలు కమిటీవారి సభకు విజయం నాటలో వైదా సంకలనముల కిచ్చి సోమనందు ల జరుగును. మొంబరు అరచు దయచేయ ప్రార్థితులు.

యెస్. యెస్. కే. యెస్. పభి, మైసూరు:—ఈనగరము కి. పి. రామస్వామి అయ్యంగారి యధ్యక్షతకేంద్ర జనవరి 18 న తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు మింట్టు రిజిస్ట్రేషన్ కడకు నెంట్టు జేరియన్నుగి నెంబరు గ్రాండు తియేజయలో మంబారకర్లి పరిణామ శతలకాశి యాన నాటకము ప్రదర్శించెదరు.

రైలుగిట్టు తెలుగు:—తిరతి నాకర్లి చేజి కట్టు సేకటన మధ్య చాచోట్లు రైలుగిట్టు తెలిపాం 18 న తేదీ నాటికి అంధ్ర పురల నరానది కడుత గున్నై క్షేత్ర యద్యక్షులు తెలిపిరి. మరంగకట్టి కిరంగములకు రైలుగిట్టును హైదరాబాద్ నుండి గలదువడెను. మంబరణ తిరతి తెలుగుల మధ్యనుండ గలదువడెను.

కన్నయ్యకం పెన్సి:—ఈనెల పెన్సి మార్చు 18వ తేదీ జనవరి 18 న తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు కర్నూలు నాటకము గోదావరిపై "కృష్ణశ్రీ" యాన గృహ నాటకము ప్రదర్శించిరి. అనంతమున నాటకం చాథ్యాయ ప్రాధేనతి యెస్. ముద్దుపాళ్ళయ్యంగారుల గురవారు విచ్చేరిరియు, కర్నూలు గాంధీ దొరసా మెను నానంద్రితి కంపెనీవారిని మిగుల పొగడి కక్షేత్రములో కట్టి నాటకము తేదీయు, అంబరమున నాటకము మర్యాదందరని చెప్పిరియు. అగారిని దొరసానిగారిని భూమివారము వై యె. కిరతిగారునున్నాడు.

And Bolsheviks.

als Accepted.

sh Comments.

REUTER'S.)

LONDON, January 11.
Council of Aristocrats, Ministers, and veteran accepted the sixteen Russian and those renouncing Russian interests, and properties in Persia, also cancelling Russian Russia. The rejection of the sm was based on the ground that it median tenets.

the Bolsheviks have concentrated a and that they intend to invade Persia in men.

concerns are making precautionary action on the withdrawal of British Persia.

the course of a leaderette, entitled Persia says that, in view of the present ce, it would be sheer madness to incur very grave character to prevent Persia he Persians must be advised to defend dy the example of Bokhara, where eviks have brutally enslaved the Muslim

omen in Persia. ernment's Attitude.

LONDON, January 11.
t the order for the immediate evacuation en and children from Persia does not is any immediate danger. The British or some time used their influence to dis- setting in Persia, the conditions there not very suitable for them, particularly in ing withdrawal of British troops from

High A Price." alists And Moscow.

LONDON, January 5.
amittee appointed by the Trade Union our Party, to consider the reconstruction onals, publishes a letter addressed to the nist parties of the world, wherein it declares onate based on Moscow principles can ever than a small and uninfuential fraction of the ent in the various countries.
desire to co-operate with comrades of their ys that it finds the Moscow conditions respect. Submission thereto is too such co-operation. (C. & M. Gazette)

Bolshevik Propaganda. in Russia.

LONDON, January 13.
ceived from Tiflis states that there ropaganda throughout Russia. The melled to re-open the churches, and f spite of persecution. Deserters y in Georgia are looting Baku:—

ankrupt Austria. able to Carry On.

LONDON, January 11.
correspondent says that a report has ers that the Austrian Government have at that Austria is at the end of her nable to carry on and will retire on g over the administration of the ations Commission.

aman Shipping.

LONDON, January 12.
annual meeting of the Hamburg- nction was given to the in- by a hundred million marks. It was age entering and leaving Hamburg was before the war, and only a small percent- American. The local papers state that a shipping companies have opened rg and are running regular lines abroad. nytwo British, and eleven Dutch lines. be are represented.

ritish Telephones. Increased Charges.

LONDON, January 12.
opposition is being manifested towards the master-General in increasing the telephone shing the flat rate and substituting rates tion to increased rental. The newspapers against this telephone ramp, as they call it, and industry deputations organised an g worth to-day, representing the n besides all British newspaper organiza- ty Lord Burnham, who described the dinal tax on public knowledge since they og to the newspaper industry at a moment cilities were at length being fully used f progress and development. He agreed d rates, but characterised the application as retrograde with

ing, pointed out that the cost of the lions annually, compared with £6 war, while the increased charges er cent. It was impossible to over- mental Committee's recommendations. ere long, to have the finest service in the

Destiny of India.

The Guiding Factor.

Lord Reading's Hope.

(REUTER'S.)

LONDON, January 11.
In the course of his speech at the High Court, congratulating Lord Reading, Sir Gordon Hewatt said that the occasion was unique. He paid a tribute to Lord Reading's distinguished career at the Bar and the Bench. He said that he was relinquishing the Lord Chief Justiceship at the call of an imperious public duty. Sir Gordon Hewatt recalled the fact that Lord Reading had repeatedly carried out most difficult and responsible tasks during the war, when it was his duty to solve apparently unsolvable problems of money, food, ships, and men. Now Lord Reading had accepted the task of directing the Government of India at a most difficult moment. A new chapter was being opened in the affairs of India. It was indeed, fortunate that at this grave juncture the guidance of affairs should be in the hands of such a master mind.

In the course of his reply, Lord Reading said that he had pondered before accepting his new post, and it was only by the assertion of those best competent to judge what it was in the interests of the Empire and India, that he had felt, for some reason, that he must at least be fit to take the position. From that point, he never had any doubt with regard to his duty. It was rather the office of Lord Chief Justiceship than the individual that had been asked, at this a solemn juncture in Indian history to be the representative of justice in India.

Lord Reading trusted that the people of India, who were now at the outset of great progressive reforms, would recognise, in the appointment of the representative of justice in England to take the supreme place as the King's representative, a desire to make manifest to India that justice would remain supreme as the guiding factor in the destinies of India so long as it was possible for human beings to hold the scales even. He was conscious of his many imperfections for the position he was going to take. He felt that, as it was his sole desire to do what was right, if he did not make a great name, he would not make a great failure.

Lady Reading will accompany her husband to India.

Mr. Montagu. Resignation Rumour.

LONDON, January 11.
It is understood that Mr. Austen Chamberlain, after introducing the next Budget, will succeed Mr. Montagu at the India Office.

At the moment there is no definite news as to who will be the next Chancellor of the Exchequer:—*Statesman*.

Allied Conference. U. S. Withdrawal.

LONDON, January 11.
PARIS:—In the course of an interview, the American Ambassador, Mr. Wallace, confirmed that the United States had withdrawn from the Ambassadors Conference because the questions specially interesting to her had now been settled. The United States did not think it advisable any longer to be represented on the Conference in view of her non-ratification of the Treaty. Mr. Wallace emphasised that America considered that the Treaty engagements ought to be carried out.

Crisis in Greece.

LONDON, January 11.
The "Daily News" Athens correspondent reports a renewed crisis in Greece. The Rallis Government are faced with shipwreck owing to financial difficulties. Business is at a standstill.

French Cabinet's Resignation.

LONDON, January 12.
PARIS:—The French Cabinet has resigned as a result of the Chamber by 463 votes to 125 refusing the Government request to postpone the interpellations on its financial and general policy.

French Government Criticised. Independent Deputies' Plans of Overthrow.

LONDON, January 13.
PARIS:—In the debate in the chamber on interpellations, the Government was severely criticised, particularly with regard to the foreign affairs in which it was alleged that lack of firmness was displayed. Premier Leygues on the ground that the hands of the Government should not be tied at the forthcoming Allied Conference, urged the postponement of the debate. He emphasised the Government's determination energetically to pursue the execution of the treaty and disarmament of Germany. He said that the Government would attend the conference with the full confidence of the chamber or would not attend at all. Finally the debate closed, and after vote, the chamber adjourned.

Ex-Resident Poincare.

It is stated that lobby independent deputies have requested their committee to urge that the President should invite M. Poincare, Ex-President, to form a cabinet.

Ascension of Mount Everest.

LONDON, January 12.
In the course of his remarks to the Royal Geographical Society on the ascension of the Mount Everest, Mr. Younghusband said, he hoped that the reconnaissance party would cross into Tibet when passes were open about the end of May. They were assured of cordial co-operation of the Government of India and especially of the Surveyor-General, Colonel Ryder, who was the Chief Survey Officer in Tibet Mission in 1903-4 and who had seen Mount Everest nearer than any other European.

The Sinn Fein President.

Government Decision.

Proclamation Awaited.

(REUTER'S.)

LONDON, January 12.
BERLIN.—The "Star" states that Dublin Castle has discovered the whereabouts of De Valera in Ireland, how he landed, and with whom he is conferring. Instructions have been given that he is not to be arrested unless he delivers a seditious speech. His proclamation to the Irish people is expected shortly and upon this the fate of the reconciliation movement largely depends. Meanwhile, the Government is waiting for Sinn Fein members of Parliament to define their position.

Irish Disclosures. De Valera's Statement.

LONDON, January 11.
With reference to the White Paper with Irish disclosures, De Valera has issued a statement denying that there was any German plot in 1918. He declares that the whole object in publishing the documents is to revive war-time hatreds and prejudices.

Cork Mayor's Decision.

LONDON, January 11.
A Washington message states that the acting Secretary of State, Mr. Davis, has formally requested the Department of Labour to deport Mr. O'Callaghan.

Bishop of Cork's Pastoral. Competition in Feats of Murder.

At all Masses in all the Roman Catholic churches in Cork in mail week the officiating clergy read a Pastoral from Dr. Cobalan, Bishop of Cork, in which he said:—

In the presence of the ruins of a great part of our city, the pastoral duty impels me to address to you a statement about the crimes that have been committed in the diocese—crimes by the people and crimes by agents of the Government—to condemn and deplore these crimes and, in order to prevent a repetition of these crimes in future, and to protect the lives and property of innocent people, to notify again a decree of ex-communication which I have already promulgated against those who should be guilty of these crimes within the diocese in future. We were singularly free in this diocese from the crime of murder until about the middle of last March, but policemen had been shot here and there throughout the country, and the police believed that the murder of their men was a studied and settled part of the Volunteer policy. A general meeting of policemen was called by some one in this city. A resolution was proposed that if any policemen were shot in the city one of the leading Volunteers should be shot by way of reprisal, and I am glad to be able to say that the resolution was defeated. Later on a clique succeeded in carrying out the wicked project which the general body of the police had refused to accept. In March, 1920, the terrible reprisal murder of Lord Mayor Mac Curtain took place, and since then it has become like a devil's competition in feats of murder and arson between members of the Volunteer organisation and agents of the Crown.

Features of Crimes.

It will be instructive to consider some of the features of these crimes. Constable Murtagh was murdered on Pope's Quay on the night of the Lord Mayor's murder, but earlier in the night, and it is certain it was the murder of Constable Murtagh that gave occasion to the murder of the Lord Mayor. Who murdered Constable Murtagh? One theory was that he was murdered by the police for refusing to take part in the Lord Mayor's murder, but the theory was absolutely false. Then it was said that the dead constable's face was found to be blackened as if he had prepared himself for a crime, but the statement was a cruel calumny on a dead man. Again, it was stated that material for blackening his face had been found in the dead constable's pocket, but this like the preceding statement, was a gross calumny on a murdered man. Who, then, murdered Constable Murtagh? It was not known at the time of the murder, but now the irresponsibles by whom he was murdered are more than suspected, and it was these irresponsibles who brought on the murder of the Lord Mayor by agents of the Government on the same night.

False Theories.

As in the case of Constable Murtagh, so at every late murder of policemen, a false theory was at once started that the policemen deserved his fate, that he had himself committed murder, that it was he who had murdered a boy in bed, and by these false theories the conscience of the people was drugged and their horror of the murders was considerably lessened. Some probably, too, will say that nothing occurred at Dillon's Cross, but fables are poor consolation to the sufferers by the burning of Patrick Street.

An Invading Power.

After emphasising the moral cowardice and political failure of the murder campaign, the Bishop said that, instead of defending the lives of the innocent, the Government had, by a carefully-laid plan, for which even the cloak of legality had not been provided, conducted through their servants a reprisal campaign of murder and destruction of property. Curfew was put on, and in this way witnesses of nocturnal Government crime were removed from the streets, and then the servants of the Government were let loose to murder and to burn. Almost every answer given by Ministers in the House of Commons to questions about these outrages in Ireland had been a falsehood. An invading Power which claimed no authority over the country could not commit greater crimes in Ireland than those committed by the British forces with more than the tacit approval of the British Government.—*Madras Mail*.

Engagement in Black Sea.

LONDON, January 12.
NEWYORK.—A correspondent of the Associated Press at Constantinople states that there had been an engagement between the allied torpedo boat and Soviet Flotilla in the Black Sea. Flotilla is believed to have been transporting Red troops to Trebizond. It is reported that one Bolshevik vessel was sunk and others put out of action.

బొమ్మలు 18 వ తేదీ సాయంత్రము గలవఱకు
 గారి ఆస్తిమక్కులకు పదివచ్చుట జరిగినది. లావును ప్రభుత్వము
 వారికి వచ్చునట్లు జూరబడినది. బహుమానమును నిచ్చిరి
 చా. శ్రీరామ పురుషోత్తమ సభకును. (వినియోగమును
 విశ్వాధ్యక్షులు తనోహరిగానూ సభకురీ నానందింపజేసిరి.
 శార్యశ్రీమహానాథులు శార్ది జనితనములు చేసిరి ఈతన
 దనుగానవిశ్వాధ్యక్షునికి 20 ఏండ్లకును మేర్పడుచువెనెది. ఆదా
 యను సరిగనుండెను. గతవర్షమున 25 జేతనము. 20
 కాళులు 75 రురు విశ్వాంశులనును సాధ్యములను 100 ముం
 విశ్వాధ్యక్షులు ఏర్పాటుచేసి నందులకు శ్రీనివాసవిష్ణుదిగంబు
 గారిని గలవచ్చుగా రభింపించిరి. నిబిదీపనదను మహద్ద
 కేతురాగలదని. గానముతోపాటు శాబ్దమును గలిగియు
 చిత్రలేఖన, జడనా, చెక్కడపునె. శారీరకము, మాన్యునవి
 నుండ శ్రీస్వరూపులకుట బ్రాహ్మణీయము. మతమును నుండ
 మాఖ్యాంశులగు నేర్పరులు మిక్కిలిగానూ విషయము
 దిగంబుగారి శ్రీ శ్రీశ్రీధర్మ వనగానను సర్వజనులకు సాధ్య
 మైరకులగుదురు. సాక్షాత్కర చేయుటయనునది మామగిడులు
 దుగానమును విస్తరింపజేయ దనునది సర్వ బాధ్యులగునా
 నునది.

303

6/7 తంబూకెట్టి దివి, చిన్న పురి, (జానీకొనకలెను.

అదృశ్యులారా! ఈ దినమున జంఘాలతాస్త్రి యేమియు లేఖ నంపలేదు. ఆతఁడెదిక పీక్షితకో దక్షిణచేత దేవాలయము లన్నియు మఱియొకసారి చూచుచున్నాఁడు. ప్రయాణము లచే దెఱపిలేకపోవుట చేతనో, యాత్రాప్రయాణముచే దేవమునకు స్వల్పమైన యనారోగ్యము కలిగియుండుట చేతనో, యాతఁడు లేఖను వ్రాసియుండలేదు. అందువలన నీ దినమున సాక్ష్యులవన్యానమేదియు నుండదు కాఁబోలునని యెంచితిని. గాని యొక్క యలబాళిలోమని యొక్కజీనుండి యొకాని యొకలేఖ వ్రాసినది. లేఖలో నామెయూరిపేరు లేదు. వైయద్రమిఁద నక్కజములు స్పష్టముగా నంటలేదు. అముద్రతై (Llore) అని మాత్రము స్పష్టముగాఁ గనబడుచున్నది. వెల్లూరో, నెల్లూరో, యెల్లూరో యేమియుఁ జెప్ప పిలులేదు. ఆలేఖను జదివెదను.

[illegible]

అబలలము, నాజ్ఞానువర్తనలము, ననరాగ యుక్తలము
శ్రవణంబు మగు మున్న జంఘాలకాశ్రి మావేసములకై - మా
యంబనానమలకై - మాకవిత్వములకై - మాసగ్ధలకై - మానూత
నాచారములకై, బాగుగాఁ జరిపానించినాడని మీమగవా
రెల్లగు బులుకు చున్నార కాబోలు. చేతచాటునఁ జిలువగవు
లొలుకుచున్నార కాబోలు. ఊరినారీమణులపై నిందా
గర్భాన లోకములఁ జిలుకుచున్నార కాబోలు. బాగుగా
నువర్తనించినాడని చిలుకపలుకుట పలుకుచున్నార కాబో
లు. ఆహ! మీమగవారి కన్న జిజిసి బుద్ధిరాదుకదా! కాంతల
కొనర్చిన నింద మీకర్జములకు గాననీవ కదా! అబల యట్టెగడ
పదాఁటుట మొదలగునీ జిల్లాలోగడ నెక్కి యాడుటవలకు
నాడు దాని బాటుపైట మొదలు సంతకుకాణమువలకు,
నడుమనన్న కప్పదాఁటులు - కడఁ ద్రొక్కుటలు - పాము
మెలిక దారులు. బ్రాంతులు - మఱియక నెన్నె - యని యన్నియు
మీకాయములకు ప్రాణవాయు పారణముకదా! అది యాలా
గని - యిది యాలాగని సంతతము చెప్పకొనుట, వినుట మీ
యంతరంగముల కప్పుకనీచనము. ఓ! మగవారు, పురుషులు
వీరావతారములు విద్యాప్రజ్ఞాంబు మీరెందులకైన నదగుదురు.
మీకేమిల్లాపములున్నవి? మీరు సజ్జులు, సంపూర్ణులు. మేము
అపండితులు అజ్ఞలము. అబలము. అబలపులము. మీరు మచ్చ
ధిక్షేపింపగా? అనంతస్పృహని యనంతకృష్టికంత కధికారులు
అందులో నాడు వాండ్రమగు మామరుతంత యధికారులు!
మేము దానిసలమైనప్పుడు మీరు ప్రభువులకాకేమి? "అడు
దానిని నిందింపవు కదా! అడుదానిని నిందింపవు కదా!" యని
జాట్లుపాయదీసి యెగుసి మూతిమీఁద నీడ్చుకగానిని సాగఁ
దీసి కొట్టఁగల వావంటిమచ్చెకంటులు జిల్లాజిల్లాకు నవ్వ
రండిన యెడల నాంద్రదేశములయ నాడుమహాయోమును
జేయలే! పోవుదుమా! ఆ! కానిదుకానిండు. అట్టి నుదిన్
ములు రాకపోవు. సమీపమున నే యున్న ని లెండు. మీయెగు
రులు పొగురులు నడఁగురు లెండు. అధిక్షేపణమునకు మీ
కాశ్రికి మేమే కనఁబడితిమా? రాజకీయాంధోళనములలోని
యసందర్భస్థితులను గూర్చి యుపన్యాసము లీయవచ్చునుని
మేమాతనికి మామిత్రులచే వార్తలపి, కొండలచే లేఖల
వాయిచ్చి హెచ్చరించి. పురికొలిపి నుండ నామాటలకుఁ
జెప్పుదా! అధిక్షేపణములలో నామీద దవుదా? అందుకు
నుగా? యిందుకు? వినుగా? నెవనా! ఎట్లు ఎట్లు! మా
దేవుట్లు సంతకుచుత్కారముగా నధిక్షేపించితిరి. మీకత్తి
ంపు బుట్టులమా! మఱిపోయితిరి కాబోలు! దానిలో
కాతులముండు మాజడబుట్టులలోని వాతులెంత! (మఱచి
కోలేదు, నెనుకఁ గొంతకాలము క్రిందట జంఘాలకాశ్రి
గానినన్నిటిని గూర్చి గాటముగా నధిక్షేపించియే యున్నాఁ
నని సభలోఁ గేక) మీరు పూర్వార్థాచార భగయణులు
కాబోలు నేమి? గోష్ఠాదసంత జాట్టుపిలక యున్నవాడు
లోలోనొక్కఁడైన నిత్తుకున్నాడా? మీరు జాట్టుపిలకలను
కోవిరా జనవచ్చును. గాని మేము మోకొప్పులను మానఁ
గూడదు కాబోలు! నిజఁబెట్టి, చెలిపట్టుకొని, మీయబ్బ
గాడు లేదుగదా! మీతాతనాడు లేదుగదా! మాపాపటలు
మారల ధరించితిని లెకపడి మగవాని నడుంగ దగిన యామరి
కేకపోయెను గాని, అఁ.అఁ (లేకపోవుట యేల? మాతల్లి!
వృంజిమికాదా యనుకేక) మేము మిచ్చునుకరించునెడల
మాకు బదునాలుగేడ్లలో మీసాటువచ్చునా! ఆ! బరిపా
లలు, ప్రక్కపాపటలు, వాలుపాపటలు తీసికొని నన్న గ నీ
రెంపనాచెంప దువ్వుకొని ముంగురులు (వాసలెను)తో మగ
నిసికొని, గర్భాధానశ్రు లెండ్లికూతులకంటె నెక్కువగా నిన
యనకు నాలుగుసారులు నలుబది యేబది యెండ్లనుండి సిం
గారించుకొనుచున్న మీకేమివచ్చినవి! పనికిమాలిన మాటలా?
లంకరాని మాటలా? మేము మాజడబుట్టులలోఁ గాగితపుఁ
నూపులంచుకొనఁ దగదు. కాని మీరు నోటిలోఁ బొగచుట్టు
నిట్టుకొన వచ్చును గాబోలు! మాకాగితపుఁ బూవులుమీకు
సంధంధములు! మీపానాకు చుట్టలు మాకు సుగంధములు
గాబోలు! మేము ముక్కులలో కడ్డబాసలు తీసివేసఁ గూడదు
గాని, మీరు ముక్కులలో కిక్కుమాతిన పట్టెనుపొనుము
జ్జింపవచ్చును గాబోలు! ఇట్టి మీరోతలన్నియు భరింపలే
వచ్చును మహాదవోజుకు మేము పడియుండగా మచ్చుధిక్షేప
ములా? మీతిప్పులు మీకు గోడచాటువా? మాకప్పులు
నామెగమెదుటివా? నీలాచిత్రపుతనక్రిందిముండ్ల కంపడుదా
నలుగునా? పికిలిపిట్టలేనతోఁకక్రింది వచ్చును చానెలు
ననా? మాని కైద్రవజేవములా? మీతి? పంట్టుమలతో
నుజోళ్లతో, బూట్టుతోఁ గంతబంధములతో వస్త్రధనుస్సు
తోఁ జటకాలతో, దొరలటోపీలతో, బాడుమొగములతో.

పుటమొక సూత్రం. మీరు సుధాకరుడనను ముద్రాపించు
 నన్నా రా? పంచమంతుల సామంతాల స్వామ్యములకు: జరమ
 కన్యాయు చెప్పినట్లుగాను. సుధాకరుడనను కూడ నందు
 క్రిందినా రా? అచటనున్నా రా? అచటనున్నా రా? అచటనున్నా
 రా? కేకవాసు స్వామి - ఒక్కగాను నేటి కాఫీ గుట్టుకున్నా
 రా? నామకాయ స్వామి - నంబరూ గుట్టుకున్నా. మాధ
 వాయ స్వామి - నంబర్ త్రి గుట్టుకున్నా. ఇక్కడికి మూడవ
 గుట్టుకి నేలము పాటనలె సుధాకరుడనను పూర్తియైనది.
 గర్భామీద నిగర్భామీద నిక నిత్యాన్ని హాత్రతయ్యి
 కనన్త దారాయణము చేయుచున్నా రా? Madras Mail
 పండ్గా మత గ్రంథము లింకెనులకు? అయ్యయ్యా! అయ్య
 య్యా! - కన్యకాండ్రీ ప్రాధము నాడైనను గాఫీమానలేదు కన్య
 కయ్యా! మీ నననాగకతలు నట్లేల: గలసిపోను - మీ
 కాతనాచారములు గోల్పోయెదను. మీ కాఫీ పూటగు
 లిపోను - మిమ్ముగన్న తండ్రులు - వాచని గన్న తండ్రులు,
 కాబాయి - మా కన్యకాధారములు - మాకినమున నోటికి నీకు
 మ్మకు ద్రాగుద మని - దివినుండి నోట్లు తెలుసుకొని నిక్క

నిక్క-మీ యింద్రులైనా జూచుచుండ - నింటిలోని ముసలి మండల ఛాందసరే భోజనము లాలస్య మగునని యెంచి - నూర్యుడు కలకల నుడుచుచుండగా-మీరు పటపట నమ లిన మూడు పంపుల యెల్లిపాయలపకొడిలు - లోనికి జూజు విడిచిన పగునాలు గిడ్డెనల- బున్నుమని యెగబడిన సేదనర కాక్కితో- గడుపు గిడ్డెన నిండ-ప్రేమ ప్రేమని (జేయించు దద్ది -ము పిండ విధానమా? సంకల్ప విధానమా? యని పూర్వపక్ష రాధాంతము లానర్చి, కాక్కిచూటలవాడు మీ కుదయ మునఁ జేయజేసిన పిండప్రదానమేదో పూ ర్తియైనది కావునఁ బిత్తుడే పిండప్రదానమును గణింపక, సంక్షేప మార్గము నవ లంబింపవచ్చి, గోవి చెరగైన దడియకుండ ప్లానపు వాలా ముతనదీర్చి, దేవతార్చన పుటరగు సన్నిధిని "ద్వర్గద్వర్గ" యని కేకలు వైచుచు కలకలా లైటీసులొక గూరుచున్నట్లు ప్రాణము లెగబట్టుకొని ముంకాళ్లపై గూర్చుండి - యా పూర్వ నిర్వాగ్యులు మిమ్ముగన్న పాపమునకుఁ ప్రతినిధిగ - పిత్తు కర్మమును దగులఁజెట్టుచున్నారకదా! చీ చీ! మాజడ చుట్టలు లిగిగానున్నయెడల మా ముచ్చెనగుంటలోని చిలు వెండకలేరాలిప్రభువును. కాని, మీ పెదవెడ వేడ్చలు బలముగా నుండుటచేత మీ పిత్తుడేవల కాళ్ళతగతు లూడుచున్నది - బాగ్రత.

మఱియొక సంగతి:- మీలోని విధులు ద్వితీయ తృతీయ చతుర్థ వివాహములు చేసికొనుచున్నారు. మాలో విరంతువులు కూడ సంత విధిలేని యప్పుడు పునర్వివాహములు చేసికొనుచున్నారు. కాని యొక్క శేడమున్నది - పిల్లలగన్న తరువాత మాత్రము మాలో నెంతవయసు తక్కువ విరంతువు కూడఁ దిరుగ నొక భర్తను గట్టుకొనుచుండుట లేదు. మీలో వశేతులు - పుత్రకుంతులైనవఁ జాత్రకుంతులైనవఁ, నెంత వృద్ధులయ్యెనుఁ గన్న పిల్లల యెడల మమకార మంతయు మంటఁజెట్టి - శ్రీ మొగ మెన్నఁజేయుచు వారలఁజెల్లెడిటలపై నేడవసారి కూడ సిద్ధపడుచున్నారు. పడుచు వారడగాఁ గానబడుటకుఁ గనుజామృతమిఁది లెల్ల వెండ్రు కలను దంటపముచే లాగించుచున్నారు. మీసములకు రంగులు వైచుచున్నారు. పండ్లు కట్టించుకొనుచున్నారు. వయఁ పటిమ కొలకు వైద్యుల శాశ్వతమిది చేయలను (మింగుచున్నారు. పుష్టి ప్రదములగు వస్తువుల నాహారించుచున్నారు. పడఁగూడని పాటులన్నియుఁ బడుచున్నారు. తిరుగ సంసారము లానర్చు టకు మీకుఁదగిన దేవాతే క్రితదని ప్రజలెక్కడ ననుకొని పోవు దుతో యని ప్రజా సంజేహాని వృత్త్యర్థమై వారికి సిగ్గునచ్చుట కై వేళ్లల నుంచుకొనుచున్నారు. నల్లమందు వైచిన పంచ తాణ రసమును గన్నకొడు కియ దానిని గ్రహించి, కూతు రిచ్చిన మదన కామేశ్వర పుటుండను బుగ్గునుంచుకొని, తాతా రాపోగు అమ్మమ్మయొద్దనుండి వార్తవచ్చినదని వీధి యరుగు మీఁదినుండి యుత్సాహముతోఁ జేకలువేయు దాసిక్రూనితో జేతికట్టి వెడకరా యని చెప్పుచు, శకునము సరిగా నున్నదో లేదో చూడమని ముందుఁ గొన్ని యడుగులు పంపి మేఘలూడు మామయ్యో! గాజుల గవరయ్యకి లైదురుగా వచ్చుచున్న దని చేకలువేయగాఁ బిల్ల యనుకొని తొందరతో వీధిలోనికి రాఁబోవునప్పుడు కాపీసము జూజు సర్దుకొనుచు, దాతయ్యో! రాకాసిపండ్లు పీటమీఁదనే మఱచిపోయితి వని చేతికి మనుమరాజు చెన్న పట్టనపు Dentist, శ్రీనివాసన్ ప్రసాదిం చిన శేతఁబుండనం దీయ, బాంబనాద్యపేక్షచే వానిని దగ్గిరి కొని; వారోయి పిరోయియని పిధివెంటఁ గేకలువైచుచు లోక భృతవారముల మాటలాడుకొనుచుఁ బ్రజల యవిశ్వాస మును బాజుఁజూచు నుంచుకొన్న కళ్ళయింటికిఁ బోయి మంచపాలిలోఁ బడకకుర్చీపైఁ బండుకొని ప్రహేళికపంతు కృంగారరస ప్రధానకథానాటకమును స్వప్నమునఁ గాంచి సంతోషించుచు బల్లనఁదెల్లవాలు వలకు నిద్రించుచున్నారు. సాని సంసారపు గర్భంతయు మీదియ, సానియనభవ మారి వారిది యానా? కాకులచేరులు మీవా? కాగిలింతలూరి వారివా? స్వగృహేయని ప్రాధముకొలెట్లు కట్టుకొని మీరి స్వప్నకృంగారచర్యాప్రాధకర్మమును వైయింటిలో జరిగించు తెందులకు? మీధనముల మూలమున సంతర్పణ మారివారికి? పన్ను మీకునా? పట్టకేటకు మీ భార్యల సమర్థవార్తల గూర్చి మీయత్నవార తీరము వ్రాయుచున్నారు. మీరా సమయ మున మరణకాసనములు వ్రాయుచున్నారు. సమర్థపత్ర వారింట దంపుచున్నారు. చల్లబడిన మీ కాళ్ళతగ్గి పాడు లిక్కడనూరుచున్నారు. అక్కడఁబుచ్చావాచనము-ఇక్కడ తేవప్రాయశ్చిత్తము. ఎందులకీపిండకూడు వెండ్లిండ్లు! అభయ కుభమెఱుంగని యాడుపిల్లల గొంతులు కోయటకే కడ!

మఱియొక సంగతి. మీకేకములగు వ్యవసములున్నవి. మొదటిది వేట - పనితేక వేటకుఁ బోవుచున్నారు. పంది పిల్లను జంపఁబోయి పంది కొట్టును జంపుచున్నారు. తేడి యని యడక యాఁ దూడను జంపు చున్నారు. జెముడు కాకి యని కోకిలను గొట్టుచున్నారు. కొండఁబ్రోతియని నరునిజంపు చున్నారు. కణజుని కన్నతల్లిదేవీ చంపుచున్నారు. దువ్వజంతు వులు మీ వేటలో దేహములు పాటన మందుచున్నవి. మాంస భక్షణము చేయుచునే యున్నారు కదా! మారక కర్మము

కూడ మీఁదలై చికింస తెందులకు? మీరు చేయని పాప మేదియు మిగులఁగూడదు కాఁబోలు! ఇట్టి మీరు సదాచార సంపన్నుల! Refreshment Rooms లోఁ జేరి శ్వేతము ఖులుకూడ జంతుచుఁ దినుచున్న యన్ని యాహారములు కూడ మీలోఁ గొండలు నిస్సంశయముగాఁ దినుచున్నారు కదా! ఆవునాలుకవడియములు- కుక్క గొడుగురుఁగాయలు- వేం డపురుగు వేంపురులు! చీ చీ! ఇటులెన్ని శిష్యులను? మా తలలకు రాచికినిన నూనెలు నొడలిపైఁ జెలుకలంచుకొనిన నెంట్లు దూరమునుండియే మీ ముక్కుల కాబ్బాగి యాము దపువాసలు కొట్టుచున్నవి. కాని ములగాకు వేసి వండిన పండికొట్టు మాంసపుగబ్బు మీ ముక్కులకు మందాకినీ ముద్దరారవిందబృంద గంధిలముగా నున్నది కాఁబోలు నేమి? అత్యంతాసవ్యములగు నడ్డబాసలు తీసివైచినందులకు మా ముక్కులను నిందించుచున్నారు కదా. ఇట్టి మీ దిక్కు మాతిన ముక్కులను జిరుకఁగొట్టిన బాప మున్నదా? ఛేదించిన బాపమున్నదా? సాల్గ్రామ తీర్థమును దీసికొన లేదని మమ్మ ధిక్షేపించుచున్నారా? పోనిండు. మాబయలు మీబయలు కూడ సమస్తలాప పరిపూ ర్తియగునట్లుమీలోఁ గొండలు విస్సీని బుచ్చుకొనుచున్నారు కదా! ఇంతకంటె గావలసినఁ జేమి? Three daggers కంటె శ్రీపాదతీర్థ మెక్కువదా? మానడుముల కొద్దాణములు లేవు. నిశ్చయమే కాని, మీతల లకు బుద్ధితేదు. మీమనస్సులకు సచ్చింతలేదు. మాకడుపుల యాత్రములకు మితిలేదు.

ఇఁకఁ గోడిపండుముల గూర్చి చెప్పెదను. ఈ యజ్ఞ ములో నాధానము మొదలశ్వమేధాంతము చేయఁగల చేయిం పఁగల యాయజుఁకు లున్నారు. ఈవిధ్యలోఁ బంచకావ్య పరి చితులు, నల్లపండితులు, నర్తపండితులు, పూర్వ పండితులు, మహామహాపాధ్యాయు లున్నారు. ఉండరా! గోడిపండు మనదీ బ్రహ్మాండమంత విద్య- ఇది యొక మహాకళ- కవిత్వ ము, గానము, శిల్పము, చిత్రలేఖనము, పాపాణపాంచాలికార చనము నను నైదుకళ లొకయెత్తు-గోడిపండు మొకయెత్తు. దీనిలో నున్న కల్పనము, పాత్రాచిత్రము, స్వభావప్రకటనము, రసవిజృంభణము, ప్రకృత్యను కరణము, షడగుంధనము, శబ్ద సౌందర్యము-వానిలో నెక్కడివి? సరయోద్ధములకు శరత్సా లము శ్రేష్ఠము. చరణాయాభయద్ధములకు హేమంతము ముఖ్యము. తిరాపి, మకరందకాంతి సమయము మహాపుణ్య కాలము. తత్సమయమున దైదయావరణము గల దొడ్లయందు, యద్ధరంగములకుఁ జతుఃపార్శ్వములందుఁ గుక్కు-పేళ్ళర మూర్తులు-చరణాయాభ యోధాగ్రసరులు-జల్లిగంపల చేరా లలో నిల్చి కోవాకమును బరించుచు నావావాగమాతర ఘట కలె కోలింపుచుందురు. వీరిలో నర్తరథులుఁ నతిరథులు, మహారథులు కూడ నున్నారు. ఈయద్ధరంగము సామదాన భేదదండోపాయములతో విరాజిల్లుచున్నది. రాయబారిసం పించుట మొదలు రణప్రచురణము వలకున్న సమస్తరాజ నీతియు నిందుననిమిది యున్నది. ఈరణభూమిలో సరులు, సంఘసంఘములు, సమస్తజాతులవారు, తండ్రిపండములై నిలుకైచిన రాలకుండ నున్నారు. కమసాలులు, కమ్మరులు క్షుద్రంగులు, రైతులు, నీడిగవారెడ్లు, నీనాముదారులు మొఖా సాదారులు, జమిందారులు, సోమరులు, వ్యవస సంకల్పలు, జాలాయిలు, ప్రాగుబోతులు, బాదగాడ్లు, మాయావులు, వారు వీరనక కాలవారణమునలై, వేడుక చూచుటలై, వేం చేసి-వెట్టివెట్టి చూపులతో-విరాజిలు చుందురు. కోళ్ళనుగావు గాయవారు, బట్టలను పిట్టలపైకెగఁద్రోచి, ముందుకు కంగిన మోకాటిపై మోకేలిని దబాయించి, చేతులు "జబర్ జేర్" పద్ధతులగా బహాయించి, కోడివలములఁ బట్టి తళుకుమను సంతలో ఫిరాయించి, పెద్దపులి వేసగాం ద్రాడినట్లు తురక బోగముల కారువా తీడకలకలె, పంజాబీ-మహారాష్ట్రదవి శ్యాసగతులతో నొదిగి యొదిగిన యొడుపులతో, నట్టెయిం కించి యెగసిన భమ్మాయింపులతో, కుచ్చుపాగల తోఁకలు కోళ్ళతోఁకలతో సానుభూతిగా నెగురుచుండ, నడుమనడు మను గోళ్ళను దోకలను బట్టి లాగుచు, నోటితో నూఁపి పోయుచుఁ దిలికాన కూత మొదలు పెద్దపులి బొబ్బవల కన్న యన్ని యజువులజుచు, కోళ్ళుగావు చేయుచు న్నారు. ఓ-మిది సామాన్యయోధులూ, సామాన్యయద్ధములూ? లక్ష్మీనుండి వచ్చినకోళ్ళు-సింధుజేతమునుండి వచ్చిన చరణా యుధములు-అవ్విదిశలనుండి వచ్చిన తామ్రచూడదగ్గజములు! నరులంద టుత్సాహపూరితులై యున్నారు, పారువరధన మున బహువిధములు గా నలుచుచున్నారు. కొండలు మొఖా సాదారులు, కోళ్ళకాపువారగు చమారులతో గుసగుసలాడు చున్నారు. కొండలు సమరకాత్రు నిపుణులది రణకాత్రువిరు ధ్దమని యధిక్షేపించుచున్నారు. గొదారులు కొండలు మాధ్య ధ్యమును జేయచున్నారు. కోళ్ళు పారువమునఁ బోరాడు తున్నవి. రక్తము కాలవలకెండఁ బ్రవహించుచున్నది. రక్తము గాతిన కొలఁది నరులకుత్సాహ మెక్కువగా నున్నది. జమిం దారులు కొండలు కెవ్వునుచున్నారా? ఓ! యేమివేడుక! ఇంతవేడుక వారి పరిణయములలో జరిగినదా? పట్టాభిషేకము లకు జరిగినదా? పండెములు - వైపందెములు - వానివై పండె ములు- కుప్పలిప్పలుగాఁ బడుచున్నవి. సంపన్నుడగు నొక్క

రైతు తన గాదులలోని గలానంతయుఁ గోడికాల్చికొంద బలా దూరి డు చు న్నాఁడు. పంట యొక మొఖా సాదారుడు నబాబుగారిచ్చినముప్పిరిపుట్ల యానామును గోడి యొకెలకు దిగదుడిచి పాజువైచినాడు. తామ్రచూడముల కుండమ రత్నకేరీటుములనే పన్నుదమిడఁదగిన వని కొండలు జమిందారులు ప్రశంసించుచున్నారు. సమస్తజనులు కుక్కు-చేత చరణలగ్న మానమానములై, స్తంభీ భూత జేహులై, మహా భక్తులవలె (బ్రకాశించుచున్నాఁ. చీకటియైనది. యద్ధరీతి ననుసరించి రణమాగినది. ఆ రాత్రియే చీకటితోనే కారణమున నో కొండలు నరులకు చేతులు విరిగినవి. తలలు పగిలినవి. కొండలు నూతులలోఁ బడివచ్చిరి. కొండలు యింద్రులకు గన్న ములు పడినవి. లెల్లవారుసరికి లెక్క-కువచ్చినవి తొమ్మిదిహ త్తలు. అనుభక్తులలోని రోగులకు లెక్కలేను. చుట్టుపట్టుల కొర్రులలో నెన్నో వ్యాజ్యములు పడినవి. మేజిత్తీటు కొర్రుల నెన్నియో చాళ్ళలు పడినవి. డాంతులయొక గల్లుకంపు-గల్గోలు- పురుషులారా! ఇదియంతయు సర్కారాచరణము కాఁబోలు నేమి! పూర్వాచారసంప్రదాయము కాఁబోలు నేమి! ఇట్టి మీరు మమ్మధిక్షేపించు తెందులకు? మీప్రకర్తనము లే వంక లైనప్పుడు మాపాపటలు వంకలైన నేమి లెండు. మీయాత్మలు. కుక్కు-ట్రాస సేవనమున ఘోరములై యుండ మానదనములు. Face powder వలనఁ దెల్లగానుండిన నేమిలెండు.

ఎంగులకో యొకందులకు మీరు మమ్మధిక్షేపించు చునే యుండవలయును. అది మీస్వభావము. మమ్మెప్పుడైన మీరామెదించితిరా? మొదటినుండయు మావచ్చుమాకుఁ గట్ట నే కట్టదు. మేము మనుష్యకోటిలోని వారమా కామా యని. మీరు విరక్తింపుకొనలేదా? ఆవిషయమును గూర్చి మీరు సభలలో సిగ్గుబిడియములు లేకుండ సవస్థనింపలేదా? మేము కుక్కులనుకలె మీమంచపుగోళ్ళకుం గట్టుకొనుటకేకాని మాకు విద్యతోడను- జ్ఞానముతోడను- లేకము పనియే లేదని, వానిలవన మేము మాటలవచ్చిన కుక్కులకలె పాడై మీకుఁ బనికిరాక పోవుదుమని మీరు ఘోరముగాఁ దీరమానించుకొనలేదా? ఆ తిర్గానపు వ్రాత లప్పుడే తుడిచిపెట్టుకొని పోయె ననుకొను చున్నారా? ఆవ్రాత భారతదేశమాత కొడలిమిఁది వారయై నిలిచియున్నది కాని పోలేదు. శ్రీలకుఁ బునర్వివాహములు చేయవచ్చునా? లేదా? యను పూర్వపక్ష రాధాంతములతో నెం తకాలము గింజాకొనినారో జ్ఞప్తిలేదా? అది యిప్పటికిఁ జేలి యొచ్చినదా? మేము స్వతంత్రించి విద్యనుసంపాదించి జ్ఞానసమా ర్థన మాదరించి యేదో తోఁచినట్లు వ్రాయుమందగా నిక నేమియుఁ జేయలేక విధితక తప్పురా భగవంతుఁడా యని యిప్పుడిప్పుడే కాదా వోరుమాసికొని పడియుండుటకుఁ గొంత యల వాటుపడియున్నారు. కాని యక క్రిసంధక దుర్గనర్తమ ట్టూరకుండనీయక పోవుటచే, నప్పుడప్పుడు కడుపుంటుచే నోటిదురడచే, నాడుదాని చేతిలోఁగలము కంటె నూదియె క్కువ కోభావంతమనియు, నాడుదాని యుపన్యాసముకంటె జోలపాట యెక్కువ దేశక్షేమకర మనియు, నుడుకుబోతుతన మున మాటలాడుచున్నారు. ఇప్పటికిఁగూడ గాంతలు వ్యక్తిహీ నుని, కేవలభోగ్య పదార్థములని, యిష్టెనసారముగా నాడిం చుకొనునాట వస్తువులని తోలుతిత్తులని యనుకొనువారుగూడ నున్నారు. ఎవరిలో? విద్యావంతులగు నాగరకులలోనే. వారి పేళ్ళు కావలయునా? ఆ పేళ్ళ ను స్మరిం చి మా వదనముల ప వి త్ర ములు చేసి కోఁ గల మా? మమ్మగూర్చి మీరేమి యనుకొనినను సంతోషమే కాని మాకు మీజోలియెందులకు! మాముక్కులకు నడ్డబాసలు లేకున్న నేమి పుట్టి యునిగినది. మా కవికోత. పూర్వనస్తువులు ధరింపవలయునని యెక్కుటైన నియమ మున్నదా యేమి? కోరుకొండ మెట్టుంటి పూర్వపు రాగిదీలిప్పుడు మేము ధరిం చిన యెడల నకిపీపనులలో నల్లులు పడును. రాగిదీలింను బట్టి కొసను బట్టి నెత్తిపైఁ బిడుగుపడును. మానూతనాచార ముల వలనఁ బ్రత్యేకాయమేమియు లేదు. కాని మీనూతనా చారములలోఁ గొన్నిటి వలన ననేకబాధలు - మాకు మీకు లోకమునకుఁ గూడ నున్నవి. మీరు బాగుగా నాలోచింపు కొనుఁడు. మేము మిమ్ము దిద్దవలసి యుండగా మీరు మాతప్పు లెన్నెదరే!

కడపటిమాట యొక్కటి చెప్పుచున్నాను. మీరు మఱి యొక సారి మాతప్పులు గణించిన యెడల మేము సహింపము. సహింపక యేమి చేసెద రని యడుగుదు రేమో! అడుగ నక్కఱలేకుండనే చెప్పెదను. వింటిరా? మాపద్మగంధులలో (గంధు)లందలో యున్నారు. అమహాత్ముఁ డువ జేరించినట్లు Non-co-operation కెందా మీమీఁద నెత్తెదను. మా సర్వసాహాయ్యములు మీ పక్షమున నిరాకరింతుము. మీ వంటలు మీరు- మీ వెంటలు మీరు- మీయిండ్లు మీరు- మీ వాకిళ్ళు మీరు- మీ కానుపులు-మీరు-మీపిల్లలు మీరు- జ్ఞప్తి లోనుంచుకొనుఁడు. బాగ్రత. బాగ్రత. మూడవసారి బాగ్రత ఓమ్ కాంతి క్కాంతి క్కాంతి!

ఇట్లు విన్నవించు చిక్క-మాంబ

రాయలసీమ కలకలము.

సాలకు రాజుని ఏర్పడకపోయిన సాహిత్యము అలా అను
నరకు 14 వ వేది సాహిత్యము మొదటిలో నన్ను మన
కల గోరెను. బలవంతముగా రానట్లు చేసితిని. ఇకనుండు
నేను నాకన్నులతో క్రమశిక్షణను గోర్చుదెడలని ఆరకు
నడిచెను. సనీరాబాదు కలకలము గుడవకురాబా బంధింపాడు
కాంతకడకు నువ్వీ వచ్చి దానియే యని తెలియచెప్ప
ని. అరవింద్రి యిచ్చినవారికి 150 రూపాయలు బహుమాన
మియ్యముదెసని వెనక క్రమశిక్షణ ద్వారము ప్రకటించితి.
తాతాకడకు ఎరినాదుకందు కరచాయా బహుమాన దానికొక
బోవునంతలో పోలినువాదానియి దోపిడి జరిగినంద తేది.
అలహాబాదు బ్రాహ్మణులు మొక ని 5 ముది కొంత
కుంది బంధి పోయి దానిలను వట్టు కొనిరి.
మనీగంటలో ఎంతకొన్నివల ప్రజలకుంపు కడకు పోలిను
వారిపై రాళ్లుదెరి ఉద్యోగులను క్రమలో కొట్టిరి. అందుకు
అన నిధితే పోలినువాదా మహిమలను కాల్చిరి. అపుడదల
10 కలమంది ప్రజలుండిరి. పోలినువారట్లు మహిమలకాల్చి
వో వారి కరమన చొరబడినవెంత గడ్డలు జరిగెదో
తెలుప వీరలేదు. జనములు 2 మొదలు 7వ వేది కరమన
దానిలను జరిగెదో చాల నవాయల దానిలను కలకలము
ఏర్పాటులు చేసిరి. అందుకే తెలిసిరి క వేదికి కలగ ఏర్పా
టుల నుద్యోగులచేసి దోపిడులు జరిగినంద తేది బిడ్డిను
దొరకననున లాలాకాదానల కలిపాలనున తొలి గాంధీ
జరిపాలన చేర్చుదును. అత్తుకు బట్టల గడము మాకలాకు అ
మృదుకును. అన్ని కదాగ్ధులను చరకగా దొడకలకల అయి
యెటలగు రాయల సీమ ప్రజలు కాంక్షాకలకు బోధించుట
వలననే బట్టల దుకాణములను దోచుకొనిరి. కాన తుపాకు
లకు నాల్గుట పోలింపాడు అత్యవసరమే. గాంధీయలు
జరిగినవారిని తెలిసి యెటోగులను వెంటనే దైవ్యకాలకు
వెండిరి. కొన్ని సంపాదముల రైతులకు సమగు నిప్పం
దులుకలవు. కానిని తొలగించుటకరమని అగ్నికమాననకు
ప్రకటించెను.

జల్లాబోర్డుల ద్వితీయవార్షికనవభ.

ఈ నవభ రోజులు మొదటి ప్రభుత్వమున నిరవేర్చబడిన.
ఈ సంవత్సరము మరల నీ నెల 18 వ వేది కలకలము నగర
మున గవర్నరుకు మందిరమున జరిగినది. గవర్నరుగారు నవభ
ప్రారంభించిరి. అలోగ్ధ ప్రాథమిక విద్యా విషయములు
ప్రామాఖ్యములు భవలోకమునకు పోలింపు విద్యాకాగ్రహ
మున కభ్యంతరము కలకుచున్నది. నూతన సంస్కరణములకు
అట్టి అలోగ్ధ విద్యావిషయములు ప్రమాణత్రులైనవి. వానిని
గూర్చి ముఖ్యతే అలోపించవలెను. దొరకననున కొన్ని
నలపాని నిచ్చిరి. వానిని ముఖ్యము సనభవాద నాలోపించ
దగును. నరే సురేంద్రనాథ బెల్లి గారి సభ కభ్యంతర కవీం
వరతెను నేను వానిని గోరుచున్నాను. ఇంకనవభ గవర్నరు
స్వయము మాచకాళు నరే బెల్లి గారి కలమచేయబడితి. కే
కీయనాడుకలకు మార్గగణ్యము. విద్యుత్కర్మము చాలనాక
ర్మము. అదికలకలముగ దొరకననునవి విద్యావిషయ
వ్యవహారము ప్రబలచేయున దొరకననునవి బెల్లిగారిమాను
లభించుట కలకలము నిరవేర్చకలిగించుచు. ఇట్టి భావము కల
గుట్టునంతాకరము. ఏలనక సమర్థులగువారు నిర్వాహకులందు
తోడ్పడక వికాసమునకు ప్రయత్నించుట అవసరము. అట్టి
వానిని చేసినవో నరే బెల్లి గారికి చేకరును. బ్రహ్మరథము
బట్టియొందు గాని వాని బోలు నిరసనమునకే అంగీకరించి
ననా కారము కలకుంచుట సంపాదించుచును. ఈకాల్కా
తిక విభాగము తొలగిన నరే బెల్లి కలకలమునా రవలించిన
కదలియో గురువనమని యిచ్చుటనాయును ముందు పుట్టునాకు
గుడ ప్రకటించగల రని నేను నమ్మెకను. నూతన ప్రభుత్వ
వికాసమున రాష్ట్రవాసులందరూ నేగిగియుతో నామోదించ
కున చాల గురినవభదయ్యుండు గాని అట్టిది జరిగ
జెప్పును నరే బెల్లి పి. సి. మిత్ర నాయు సంకల్పము, నవాయ
చా కలి గార్లు ననా కారము ననభ భూమకు
మాఖ్యతమనును విషయము. వానిని నేనిభించుచును నర్య
విభములతోడ్పడ గల సని తెలుపుచున్నానని గవర్నరుగారు
నడిచిరి. విష్ణుకు కార్యక్రమ మునకుంబడిన. 14 వ వేది
యరల్లనరే బెల్లిగారి అభ్యంతరకలిం దీసభ జరిగినది. స్థానిక
స్వపరిపాలనమును గూర్చి చాల చర్చించబడిన. తెలుపులు
యెప్పుడు వానిలో నాయును తీసివేయబడున వ్యవహారపు
నేకుల నేర్పడకుండున వ్యవహారయెరకును నాదానముపై
కన్ను వేయబడున ప్రతిగ్రామమునకు గ్రామ సంపాదకల
నేర్పడకు దగునని తీర్మానించబడిన.

ప్రచురణసంఘమువారి ప్రకటనము

బాబు బువేంద్రనాథ బానుగారు లండను ప్రెస్సుపత్రికకు వ్రాసిన లేఖ

ఇంగ్లీషువారి తోడ్పాటు అవసరము.
సహజనిరాకరణద్వారము తదవంబముల కలచినం
రగా నెక్కినయ్యునట్లు కాన్పించును. నాగపురములో నూడ
నున్న నేటికల మహావన నభవాద కలకలము తీర్మానము
తీరిగి బలవంత గట్టి ప్రకటనములు చేసెదనని నేను నమ్మ
చున్నాను. కాని యీయద్యమము చేకరాకనను కలిగించునని
నాకు తోచుచున్నది. దీనికి బాల్కును నాకు నాయు నిరవే
య్యుకొనకలగ వెళ్ళుచుండునని పాల్కుడే కలకలము.
భారతీయులు కడుంగను నోర్వలేని కష్టముల ననుభ
వించుచున్నాము నకల్మము. గడచిన రెండుసంవత్సరముల నుం
చియు యిండియా ప్రభుత్వమునా రవలించిన మార్గముల
నేకముల జరిగినవి. వానిలను నే కొందలు జనుల రాజ
కర్తకి విషయములను చూచుచు. కానిభారతీయులకొక అలో
పించు మార్గముచేసిన వారికి మోక్షమిచ్చువా? సహజనిరాక
రణావలంబములు జాతీయతకు చుప్పినయెటాల్గును. కాని
వేరొందు కే యుట లేదు. ఇది 80 సంవత్సరముల
కుండియు చేకరునై పాటుబడిన గోళ్లే టిలక ప్రభుత్వము
యెల్లిపాడు నేనాని నే నెక్కినదను తెప్పవదిగాను.
ఏకభుక్త్యువాదములతో కలకలముచేయడం నుండన.
బిటిషు ప్రభుత్వమునాకును అట్లే కొన్ని అలోపములు గల
వారు. సహజ నిరాకరణవాదులు ప్రభుత్వమునాకు భారతీ
యలను మరలర బానిసత్వమునకు దెచ్చుచున్నారని యుద్దే
కొనియే యట్టి వారునోడ్పడుచును సాగించుచుండిరి. కాని
అదట్లుగాను. ఇంగ్లీషువారు కలకలమును 1885 వ సంవత్సర
ములో మనచేకలతో స్థాపించినప్పుడు మనకు స్వరాజ్యమే
వ్వదో యిచ్చి తీరకుల మననియే వా కల్గెకొనిరి. అప్పటి
కుండియు మాకువెన్నియో వచ్చి రుదన 1919 వ సంవత్సర
ములో నూతన సంస్కరణములు వచ్చిరి. దీనిలను మనదే
స్వరాజ్యము కచ్చినదనుకొనవచ్చును. ఈసంస్కరణములు
పుట్టినవలెగా నుండక పోవచ్చునని కాలులు జరిగిన
కొలది యెప్పుడును నర్హునకలయును. నాకు తెలిసినవరకు
యీ నూతన చట్టమును మన చేకలము జాగ్రత్తగా నెవయో
గించినవో వారిమాటయే నేదములో ముక్కుయై కార్యకర్మ
వాదులందరూ వారి కేరులతోనే యుండును.

బాంబాయిలోని కొందలు భారతీయజాతివాదుల నూతన
నిరాకరణముతో కుండిట్లుచుతో నున్నారని నాకు తెలియ
చున్నది. కాని యింగ్లీషువారు నిర్బంధించి అయోమాగ్ధము,
నావలు, కాలుముల మొదలగునవి, లేకవచ్చువో వీరి కర్తక మే
కర్తకంబుదేదో నాకు తెలియదు. మన కింగ్లీషువారు చేసిం
చున్నట్లుయోగలవు. ఎవలెలుగా నుండుభూమిలను పారకు
రములుగ చేసిరి. ఒకవోరుండు చట్టములను ముగిసినట్టి
బంపులెప్పు యో నుచుపాడుచులు చేసిరి. ఇట్టిట్లుయోగలవు.
ఇంగ్లీషువారిని మూలద్రోహకలముచే వారిలను మన
దే గలిగిన లాభముల నొకపారి స్వరణకు దెచ్చుకొని బాగుం
డును. మనకు అలోపము, ను ప్రకటించి రాజులు, అప్పుడు
నున్నును రాజులనుగూర్చి యేమేమియో చెప్పుకొందుముగాని
వారకు నిరంజకాధికారము నువయోగించిరి. ప్రజలకు నోరు
లేకుండెను. బిటిషు ప్రభుత్వమునాకు హిందూజాతీయలని
విభజనములను నేకముగ చేసిరి. రాజపుత్ర కాసనభావలతో
గొప్పగొప్ప వారందలును బనిచేసి మనచేకల కర్తక ప్రభు
త్వమును సంపాదించగలర.

మనచేకలముతో భేదములు చాకలేదు. ఒకరిమాట యొక
రికి గట్టదు. ఇన్ని సంవత్సరములు గడచినను సాంఘికస్థితి ఒకే
మాదిరిగ నున్నది. మనకుట్టును యెంతయిండియా మనచేకల
కేకనివెట్టుకొనియున్నాడు. మనచేక భాగస్థితి నాలోపించు
టతో యెవన్నియు వికారించుట యవసరము. మనకుంబ యం
గ్లీషువారి కెక్కిన లాభముండకలయును. వారి నలనను మనకు
లాభ మున్నది.
మనకు యింగ్లీషువారిలో గలనీ వనిచేసినవో గాని
మోక్షములేదు. వారికి వికల్పముగ ప్రకటించువో నాకనము
లేకవేరొకటి రాజులను అని మనకు తెలిసికొన కలమును.

నూతన ప్రభుత్వము నలన మనకు నూతన స్వాతంత్ర్య
మచ్చివది. ఇకనుండు కలకలముతో జరిగినట్టి ఘోర
కృత్యములు జరిగినవరకు. మనకుందరము యేకమైన నేను
నపుడు బాగుగ నాలోపించ కలమును. ఇండియాలో నేమి
ఇంగ్లాండులో నేమి యెన్ను ఇంగ్లీషు వారు కను నిరంజకాధి
కారపు రోజులు కలిపియినవని కలచ వలయును. అట్లుకాక
కను యెల్లికారమును చెప్పాయించ కలచివో మనకు ముందును
న కందరమున గొప్పకష్టములు రాగలవు.

రెడ్డిజన సంఘము. వేమనజాతీయత.

ప్రభుత్వమోక్షము, సహజనిరాకరణ తోడ్పాటు
కలకలమునాకు వరాయాబుండును. రెడ్డిజనప్రకటనకు అ
యన లేమనయొక్క జనులందరి కలకలమునాకు ముందు
గనా జరకలకలమున రెడ్డిజనసంఘమువారు ప్రకటించి
యెట్లును. ఈకలకలము నెల్లాయెటాడును. అనవరతి కుండును.
మదనకలకలమునకు, జరిగినరెడ్డిజనమునాకును వేమనజాతీయత ఒక
కొనబడినది. కావున అట్లుచే కలకు మనవారికెల్లకలకలము
మొదలభర్యము.

ఈసంఘముయొక్క ప్రముఖమెట్టిదాని — 1 లేది జనని
నెల 19 వ వేది 22 అనాను ఇండ్లకు అలంకరించి జంతులు జ
యెటలు. యిటాని రెడ్డిజనము నూతనచేమన కలకలముల
కుండి పారాడుకలకు చేయటం. వేమన బిరయోగిగాను నిక
దీకరించి ముందెడిసాంఘిక అభ్యుత్థికు అని నీరులను జ్ఞానమా
ర్గములను గురించి ఉపన్యాసములు చేయుచుండు ఇత్యాదివిభ
ములవారి సహాయమునకలకలమునకలకలమునకలకలము. 2. ఇ
ట్లే రెడ్డిజనాల్లరిని జయించుచు ముందుగ చేయటం విధి 4. వే
మనభిక్ష — అనాను రెడ్డిజనసంఘమునకలకలము భిక్షికుల కలకలము
కును క క్కలకలది కలకలమునకలకలమునకలకలమునకలకలము
నినది. 5. అట్లు కలకలము చేయబడిన మొత్తమును మద్రాసు
భాంకి ముఖాను అను అన నామాద రెడ్డిజనసంఘమునకు జమ
చేర్చుకునినదని ప్రాతి కంధలమునకు, లేగా లేకొంది వారికే
వర్తికేకలకలమునకలకలము. ఇందు మొదటికలకలము అన్నింటికలకలము
మొను. ఇంక ఎక్కువకలకలము.

ఇట్లుకలకలము అభియోగమున కొక రెడ్డిజనసంఘము
మును — ఎ.క. కలకలము గారావురెడ్డి, యాకలకలమునాకు
య ఎన్నుకలకలము. ఈసంఘమునకు — కట్టకుండు రాకు
లింక రెడ్డిమె నూతన విద్యాకాళాధికారి యెంకునాకు, పాలన
కార్యకర్మ — ఈ. వి. కుండరెడ్డి, ఎ.క. ఎ.వి. ఎ.క. కలకల
కలకలము, మద్రాసు నిర్వాహక కార్యకర్మ — కే. కొటిరెడ్డి
కలకలము. కలకలము.

కలకలమునకలకలము విద్యాధి, అనంతపురము: —
కలకలమునకలకలము నేకలకలమునాకు కలకలమునాకు ముది
కుండిన: ప్రాంతలకలకలమునకలకలము (18-19-21) అనంతపురకట్టల
కుంకుము భవనతో కట్టి ప్రతిష్ఠాపన కలకలము, నాటికలకల
కలకలము ప్రాంతలకలకలము వివిధకలకలమునకలకలము కలకలము
కలకలమునకలకలము. భవనములకలకలమునకలకలము 48-0-0 అన
మొదటిది. ఈ నేకలకలమునకలకలము కలకలమునకలకలము
హిందూపురము కలకలమునకలకలము మున్నును కలకలమునకలకలము
కలకలము భవనసంఘముల చేర్పాటుచేసి ముందుగ కలకలమునకలకలము
ప్రభుత్వము పోలింపుచుండును. కలకలమునకలకలము నేకలకలమునకలకలము
అభ్యసించుచున్న నాకలకలము ప్రభుత్వమునకలకలము మొత్త
మును నాటికలకలమునకలకలము కొనిండు కలకలము — కలకలమునకలకలము.

రెండుసంవత్సరముల మనవి.

రెండుసంవత్సరముల మనవి: — సహజనిరాకరణ తీర్మానప్రకా
రము మనకునూదా కొంతకలకలము చేయబడియున్నది గాన
మనకురేకలకలము స్వాతంత్ర్యమునకలకలము విద్యాధియతోటి
పాటుకునకు నాలాకలకలమునకలకలము విద్యాధియతోటి ఒక
నాటికలకలమునకలకలము స్వాతంత్ర్యమునకలకలము రెండుసంవత్సరముల
ప్రాంతలకలకలము యాజనకలి కి స్వేచ్ఛాపాటు ప్రతిరయమునకలకలము
1 రూపాయకి 1 కలకలమునకలకలము చందాంబుచ్చి నాటికలకలము
కలకలము హిందూజాతీయత పుట్టింది గానక ప్రతిగ్రామ ముందును
ఒకరు బయలుదేరి కలకలము చేసియెట్లు మారకలకలము హిందూ
గలకలము గలకలము కలకలమునకలకలము కలకలము నెరవేర్చుకుండు
లకు ప్రార్థించుచున్నాను. — ఒక గుప్పరానా, కలకలమునకలకలము
రెండుసంవత్సరముల మనవి.

మిక్కిలి ప్రస్తుతమున యిండియా వేదమునందు తెలుగువారికి చలనమును
వలెను ముందుగా వ్రాసినట్లుగా వ్రాసినట్లుగా వ్రాసినట్లుగా వ్రాసినట్లుగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్)

తలమెక్కితల నూతన సాంధ్యమున కలిసింపి కానిని కానిని కానిని కానిని
తలమెక్కితల నూతన సాంధ్యమున కలిసింపి కానిని కానిని కానిని కానిని

కామినియా ఆయిలు తలమెక్కితల నూతన సాంధ్యమున కలిసింపి కానిని కానిని కానిని కానిని

తలమెక్కితల నూతన సాంధ్యమున కలిసింపి కానిని కానిని కానిని కానిని

తలమెక్కితల నూతన సాంధ్యమున కలిసింపి కానిని కానిని కానిని కానిని

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల

అయిదేనియ సిద్ధాంతములు

లోకామయవార

కస్తూరిమాత్రలవలె

నాస్తికత్వమును గూర్చియును సిద్ధాంతమును
నాస్తికత్వమును గూర్చియును సిద్ధాంతమును

నాస్తికత్వమును గూర్చియును సిద్ధాంతమును
నాస్తికత్వమును గూర్చియును సిద్ధాంతమును

శ్రీ శీతారామన వైద్యశాల

(301-594)

హైదరాబాద్

హైదరాబాద్

(579)

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

(1979)

1000 మురబ్బలకు బహుమతి నివేదించును.

మీరు బహుమతిగా మురబ్బలలో అమ్మే మురబ్బలలో గానినీ తయారు
మీరు బహుమతిగా మురబ్బలలో అమ్మే మురబ్బలలో గానినీ తయారు

బహుమతిగా మురబ్బలలో అమ్మే మురబ్బలలో గానినీ తయారు

బహుమతిగా మురబ్బలలో అమ్మే మురబ్బలలో గానినీ తయారు

బహుమతిగా మురబ్బలలో అమ్మే మురబ్బలలో గానినీ తయారు

మలయచందనము

గనేరియా అను నెకరోగమునకు ముఖ్యము.

మలయచందనము అను నెకరోగమునకు ముఖ్యము.

దర్బీ 1-3 రెండు 2-4.0.

2 విశేషము (మూత్ర కొక విశేషమును) సీసా 0-8.0
3 అమృతగుడికలు (100 కాంబాల మూత్రము) 0-4.0
4 నాగరఖండము (అదీర్తికి లేవము) దర్బీ 2-0.0
5 బడరానా 4టి (కడుపునొప్పికి, కడుపుబ్బరమునకు) 0-8.0

పంచాంగము వెల 1 కి 2 అణాలు.
చుక్కల సంతకము పంచాంగము. శ్రీపాదవారిడి అనేక
భక్తకావ్య విషయములు కలవు. 4.5 కేరళమునకు.

గంధర్వపార్వతీ, రాయవరం, (గోదావరి).

సావంతుని వనావధి సారనపరిల్లా

అవధిభక్త రక్తమునకు జనించు బాధ్యములకు
అవధిభక్త రక్తమునకు జనించు బాధ్యములకు

మిక్కిలి కీర్తివంతమైన రక్తభక్తకారిణి
మిక్కిలి కీర్తివంతమైన రక్తభక్తకారిణి

ప్రొఫైటరు:- పి. డి. సావంత్,
గిరిక, వననవాడి, నెం 2, బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanawadi, No. 144, No. BOMBAY

అభయమెందున్నది?

(1045)

కలరా, జ్వర, ఇతర యెకాజా

ఇత్యాదులకు వేగిగాని భయమువలదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

కాశ్మీరాయుర్వేదాధికము సిద్ధాంతములు వ్యాధులను పోగొట్టుటయేగాక, రాజులకు సర్వశుభమును
కాశ్మీరాయుర్వేదాధికము సిద్ధాంతములు వ్యాధులను పోగొట్టుటయేగాక, రాజులకు సర్వశుభమును

తెల్లకల్లు రూ. 1-2.0 కిరీటకల్లు రూ. 2-2.0
శిల్పి " " 0-12.0 శిల్పి " " 1-6.0
ఇంకను అనేకాదములు కలవు. పూర్ణిమ-పూర్ణిమ భక్తము (కేరళము). వ్యాధులను ఉపశమింప.

కంటి చికిత్స: మండిట్, మదరాసు. మేనేజరు, అయ్యుర్వేదాధికము, 85, అచార్యుల పిల్ల, పి. డి. మదరాసు.

నమకము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నములు

నగలును, ఇతర వస్తువులును
నగలును, ఇతర వస్తువులును

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, వైద్యభవనరోడ్డు, మదరాసు.
25, వైద్యభవనరోడ్డు, మదరాసు.

హనుమాన్

బోరకు నబ్బ

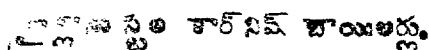

హనుమాన్ బోరకు నబ్బ
హనుమాన్ బోరకు నబ్బ

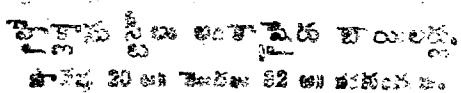
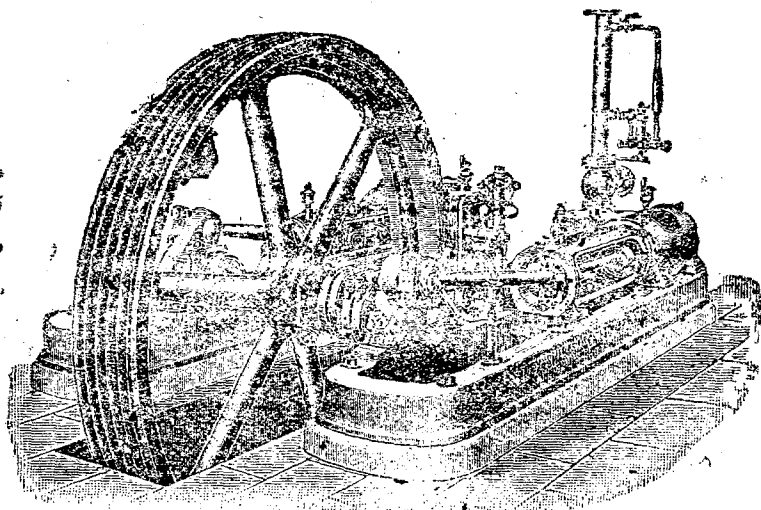
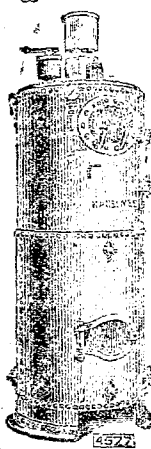
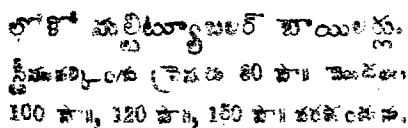
సుందరమైన 1921 సం. క్యాలండరు
సుందరమైన 1921 సం. క్యాలండరు

ఎంజనీర్లు, మెషినరి ఇంప్లొయర్లు, 9 మెరయిన్‌బీది, బొంబాయి.

పాదపు 10 నానుగులు
 మొదలు 24 నానుగుల వర
 కింకారు — దయా మేకురు
 త 4. మొదలు 6 అ. 16 అం.
 కరవి దొంగల పను.
 వీరివల్లంక (మొదల
 80 నానుగులు మొదలు
 160 నానుగుల వరకు.

[illegible]

४ दिक्क श्रवणम्.

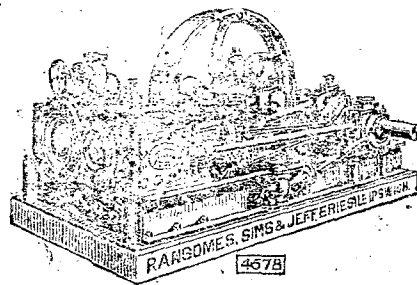
అక్షయమును పొందుటకు 80 పాఠములు
100 పాఠములు పఠించువారు.

ఈ క్రేంద తెలుగుజాతిన వాటిని
సహించి నేరము దున్ను.

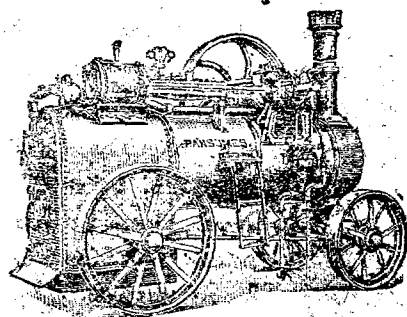
[illegible]

సైడ్ బై సైడ్ కాంపాండు
హిందూస్థాని' ఎంజినీరులు.

(కానీ ఆ పాత్ర నెలవనండి సోల్ తీసుకునివది)

హైస్కీడుకాంపౌండు ఎంజనీలు.

పోర బల్ స్పీడు ఎంజనులు.
 సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలండర్లుగలవి.
 స్పీడు ప్రమద 120 హానులు గలవి.
 కాంపాండు—స్ట్రా, లోప్రెషర్ సిలిండర్లు
 స్పీడు ప్రమద 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను తేక

బెజవాడ (కృష్ణా జిల్లా)లో ఉండి ఇంగ్లీషు స్టూడెంట్ల ఇంపీర్టింగు కంపెనీ ప్రొవైడరు గారైన
మా నేపల్లి బాపనయ్య గారి కైనను వ్రాయవలెను.

అదృశ్యతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యాత్మతము.

దగ్ధ, శైత్యము, వడిశము, రొమ్మువడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుకులు, చిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని వస్త్రాదులను కలిగి ఉన్న వారు 6-10-0; దుబ్బా 1-5 రూ 5-12-0. పోట్లబియ్యలు కలిగి ఉన్న వారు 6-10-0; దుబ్బా 1-5 రూ 5-12-0.

అమృతాంజనందిపాః, } 109, ప్రేరియోష్ఠ, బాంబాయి,
6, తంబుళెట్టి వీధి, మదతాను.

